

Augšdaugavas Novada Vēstis

APBALVOJA LABĀKOS NOVADA SAIMNIEKUS

Augšdaugavas novadā šogad norisinājās konkurss “Saimnieks 2022” ar mērķi apzināt un godināt novada uzņēmumus, kuri aktīvi darbojas savā nozarē, rada pievienoto vērtību, ražo unikālus produktus un piedāvā pakalpojumus, ievieš jaunas tehnoloģijas, īsteno videi draudzīgu ilgtspējīgu saimniekošanu, ir ieguvuši atpazīstamību pašmāju un starptautiskajā tirgū, tādējādi popularizējot labas uzņēmējdarbības prakses piemērus un stiprinot lokālpatriotismu un piederības sajūtu Augšdaugavas novadam.

Jau pavasarī sabiedrība tika aicināta izvirzīt kandidātus dažādās konkursa nominācijās: Gada jaunais uzņēmējs, Ģimenei un bērniem draudzīgākais uzņēmums, Gada saimnieks mežsaimniecībā, Gada mājražotājs, Gada amatnieks, Gada pakalpojumu sniedzējs, Gada tirgotājs, Ģimeniskās vides saimniecība, Gada bioloģiskā saimniecība, Videi draudzīgs uzņēmums un Gada populārākais uzņēmums – iedzīvotāju simpātija.

Konkursā piedalījās uzņēmumi, biedrības, to filiāles un struktūrvienības, kā arī fiziskas personas, kuras veic saimniecisko darbību Augšdaugavas novada teritorijā.

Augustā novada ļaudis tika aicināti balsot pašvaldības mājas lapā un Facebook kontā, lai noteiktu uzvarētāju nominācijā “Gada populārākais uzņēmums – iedzīvotāju simpātija”.

Augšdaugavas novada pašvaldības konkursa “Saimnieks 2022” rezultāti par uzvarētājiem visās nominācijās tika paziņoti 16. septembrī svinīgā noslēguma pasākumā Ilūkstes Kultūras un mākslas centrā.

Atklājot svinīgo pasākumu, Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins uzsvēra, ka kādreiz “Saimnieks” tika rīkots kā lauksaimnieku konkurss, bet mūsdienās lauku cilvēks nestrādā tikai fermās. Laika gaitā ir notikusi milzīga transformācija, un laukos

cilvēki darbojas daudzās nozarēs: “Pateicos visiem uzņēmējiem, kas strādā Augšdaugavas novadā un veido mūsu ikdienu daudz labāku. Lai piepildās visas uzņēmēju ieceres, kas ir svarīgi novada nākotnei, bet izaicinājumi, kas mūs sagaida, lai dara mūs stiprākus!”

Pēc domes priekšsēdētāja uzrunas nominantiem tika pasniegtas balvas:

**Nominācija
“Ģimenei un bērniem
draudzīgākais uzņēmums”**
• Tatjana Mašņuka, Atpūtas telpa “Mikado Ilūkste”

Ilūkstiete Tatjana Mašņuka kopā ar vīru Aleksandru pirms dažiem gadiem pašā Ilūkstes sirdī sāka apsaimniekot pamestu teritoriju. Soli pa soli viņi īsteno savu ieceri par mājīgu vietu pilsētā, kur organizēt atpūtu gan lieliem, gan maziem. Pirms gada durvis vēra ģimenes uzņēmums “Mikado Ilūkste”, kas pamazām kļūst par atpazīstamu sviniņu vietu, kur bērns gaida rotaļu istabu ar sapņu pili un burvju koku, sacikšu trase un citas izklaides. Savukārt vecāki var atpūsties āra terasē, baudot gardu kafiju, vai sarīkot sev kādu ballīti sviniņu telpā ar kamīnu, projektoru un visām ērtībām.

**Nominācija
“Ģimeniskās vides
saimniecība”**

• SIA “KATOMS”

Ilūkstē ikviens jums parādīs ceļu līdz torņu mājām, kas ir gluži vai daļa pilsētas vizītkartes un vienas no skaistākajām būvēm pilsētā. Ceļu šurp mēro kāzinieki skaistu fotosesiju veidošanai, pilsētas viesi, kam vajadzīgas naktsmājas, kā arī autovadītāji, kam gadījies ķibe ar braucamo. Jau ilgu gadu šeit saimnieko Čamānu saime, kas savu uzņēmējdarbību attīstījusi burtiski no pašiem māju pamatiem. Ģimenes uzņēmums SIA KATOMS piedāvā klientiem autoservisa un viesu mājas “Pie torņa” pakalpojumus.

**Nominācija
“Gada amatnieks”**

• Aivars Žurila, Pilskalnes pagasts
Pilskalnes pagastā zemnieku saimniecībā “Senči” saimnieko amatnieks Aivars Žurila ar ģimeni, turpinot iekopt savu senču zemi. Saimniecībā izveidota galdnieka darbnīca, kur top dažādi cēlkoka izstrādājumi – mēbeles, sienas pulksteņi un virtuves piederumi.

Aivars izgatavo arī neparastus pasūtījumus, piemēram, dzimtas kokus.

**Nominācija
“Gada mājražotājs”**

• SIA “Kazanova”, Biķernieku pagasts

Sava šmakovkas recepte ir teju katra īsta latgalieša sētā. Arī Biķernieku pagasta jaunā uzņēmēja Iljas Ivanova ģimenē tāda vienmēr bijusi, kas izmantota pašu vajadzībām, taču Ilja to nolēmis likt lietā daudz vērienīgāk un izveidojis savu ģimenes uzņēmumu – nelielu alkohola ražotni SIA “Kazanova”. Pirms tam vairāki

UZŅĒMĒJDARBĪBA ■

gadi pagājuši garšu eksperimentos, telpu un līdzekļu meklējumos, saņemts atbalsts pašvaldības grantu konkursā, lai īstenotu un attīstītu savu ieceri.

**Nominācija
“Gada bioloģiskā saimniecība”**

• Z/s “Jaunozoli”, Līksnas pagasts

Pēc vairāku gadu prombūtnes savās mājās Līksnas pagastā atgriezušies Lazdānu saime, izveidojusi te bioloģisko saimniecību “Jaunozoli”, kur audzē dažādus dārzeņus, smiltsērķškus un krūmmellenes. Šogad saimniecībā uzsākta smiltsērķšķu sulas ražošana, bet tuvākajā laikā plānots ražot arī smiltsērķšķu eļļu un marmelādi, kā arī paplašināt ogu piedāvājumu un produktu sortimentu.

**Nominācija
“Gada jaunais uzņēmējs”**

• Anastasija Mureviča (Brīvdienu māja “Laimas taure”), Vaboles pagasts

Ezers, pirtīņa un miers visapkārt – kas var būt labāks, lai atgūtu spēkus vai pavadītu romantisku nedēļas nogali? To visu un daudz ko citu var izbaudīt brīvdienu mājā “Laimas taure” Vaboles pagastā, kur viesus laipni uzņem Mureviču rosinātā ģimene. Svešiem skatieniem noslēptajā gleznainajā vietā klusumu pa retam iztraucē vien lokomotīves svilpe, kas izklausās nākam gluži kā no citas realitātes. Citādi te ir īsta miera osta, kurp daudzi tiecas atkal atgriezties, lai romantiski pavadītu laiku kopā ar draugiem vai ģimeni un baudītu mierpilnu atpūtu.

Turpinājums 2. lpp. ►►►

■ UZŅĒMĒJDARBĪBA

Nominācija “Gada populārākais uzņēmums – iedzīvotāju simpātija”

• z/s “Vetiņi”, Demeņes pagasts

2020. gadā zemnieku
saimniecības īpašnieks, sertificēts
veterinārārsts Andrejs Elksniņš

realizēja mobilās veterinārās
klīnikas – laboratorijas projektu.
Klīnika nodarbojas ar dzīvnieku
veterināro aprūpi, manipulācijām
un diagnostiku, kas tiek nodrošināta
izbraukumā dzīvnieku novietnēs uz
vietas.

Svinīgajā pasākumā Finanšu
institūcijas ALTUM pārstāvis
Guntars Vanags pateicības rakstu
pasniedza kempingu vietas
Daugavas lokos SIA “Eco Bends”
īpašniekam Ilmāram Locikam,
z/s “Lazdiņi” īpašniekam Reinim
Lazdānam, kā arī z/s “Vaivari”
saimniecei Ritai Vaikulei.

Lauku atbalsta dienesta
Dienvidlatgales reģionālās
lauksaimniecības pārvaldes vadītāja
Ināra Lukaševiča pasniedza
pateicības rakstu par veiksmīgu
sadarbību un ieguldījumu
lauksaimniecības attīstībā SIA

“Jaundiķi” valdes loceklim Valdim
Pabērzam, SIA “Eco Bends”
pārstāvim Jānim Locikam,
metālapstrādes uzņēmumam SIA
“Weiss-A”, kā arī z/s “Jaundzintari”
saimniekam Genādijam Gorkinam.

Latgales plānošanas reģiona
administrācijas vadītāja Iveta
Maļina – Tabūne pasniedza
pateicības rakstu SIA “Eco Bends”
īpašniekam Ilmāram Locikam par
ieguldījumu tūrisma jomas attīstībā
Latgales reģionā.

Apbalvošanas pasākumā
saksofonu spēlēja Andis Kīsis, ar
dejām priecēja Ilūkstes Kultūras
un mākslas centra vidējās paaudzes
deju kopa “Pilskalne”, bet ar
skanīgām balsīm – Višķu pagasta
Sabiedriskā centra sieviešu vokālais
ansamblis “Anima Corde”.

Teksts, foto: Dainis Bitiņš

■ IZGLĪTĪBA

JAUNAIS MĀCĪBU GADS NĪCGALES “SPRĪDĪTĪ” SAGAIĀDĪTS AR IZREMONTĒTĀM IEKŠTĒLPĀM

Jaunā mācību gada sākums
Nīcgales pirmsskolas izglītības
iestādē “Sprīdītis” tika sagaidīts
izremontētajās telpās. Darbu
ietvaros veica grīdu, sienu un
griestu apdares darbus. Tāpat tika
uzstādītas jaunas durvis un veikta
aktu zāles renovācija un virtuves
bloka remonts, kā arī savestas
kārtībā kāpņu telpas. Darbu gaitā
tika nomainītas arī novecojušās
inženiertehniskās komunikācijas
– ūdensvads, kanalizācija, apkures
radiatori, caurules, ventilācijas
sistēmas, elektroapgādes sistēma un
gaismekļi. Uzstādīta ugunsdrošības
signalizācijas, kā arī ugunsdzēsības
sistēma.

“Jaunais mācību gads Nīcgālē ir
ļoti īpašs. Mēs jau sen gaidījām šīs
saulainās, skaistās un izremontētās
telpas. Tā ir svētku diena visam
kolektīvam, visiem 23 mazajiem,
ziņkārīgajiem “sprīdīšiem”, viņu
vecākiem un vecvecākiem,” teic
pirmsskolas izglītības iestādes
“Sprīdītis” vadītāja Iveta Guģe.

Ideja par bērnudārza remontu
radās vēl Daugavpils novadā, kad
tika skatīts budžets 2021. gadam.
Sākotnēji tika iecerēts uzlabot dažas
telpas, bet vēlāk tika pieņemts
lēmums veikt visu iekštelpu
remontu. “Šeit mēs vēlētos vēl divas
lietas – lai bērnu būtu divtik vairāk,
bet otrs, pabeigt šo ēku ar ārējo
siltināšanu un veikt ieguldījumus arī
apkārtējās teritorijas aprīkojumā,”
skaidro Augšdaugavas novada
pašvaldības domes priekšsēdētājs
Arvīds Kucins. Dīemžēl dzimstība
Nīcgales pagastā nav augstākajā
līmenī, tādēļ bērnus cenšas
piesaistīt arī no apkārtējiem
pagastiem. Patlaban “Sprīdītī” ir
desmit audzēkņi no Līksnas un
Kalupes.

Pēc domes priekšsēdētāja
teiktā, šim mācību gadam ir vairāki
izaicinājumi. Gan ēdināšanā,
gan apkurē un elektrības cenās
ir vērojams straujš pieaugums:
“Skolēnus mēs jebkurā gadījumā
ēdināsim, bet būs līdzmaksājums

no vecāku puses. Sarežģītāk ir ar
apkures jautājumu. Smagāk cenu
ziņā būs tajās izglītības iestādēs, kur
ir nevis malkas, bet granulū apkure.
Iepirkums vēl ir priekšā, tādēļ šis ir
vēl nezināms lielums.”

Pēc svinīgās 1. septembra daļas

kopā ar būvnieku pārstāvjiem
tika pārgriezta lentīte, bet, pirms
klātesošie devās iekštelpās, uzrunu
teica Līksnas un Nīcgales katoļu
draudžu prāvests Jānis Kolns, kurš
pēc brīža nosvētīja telpas.

“Sprīdītis” pašreizējās telpās

atrodas no 1995. gada 2. janvāra.

Darbus par 360 000 eiro veica
SIA “VANPRO”.

Teksts, foto: Dainis Bitiņš

■ AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOMES LĒMUMI

2022. gada 30. augusta ārkārtas sēdē pieņemts 1 lēmums

- Atļāva Demenes pagasta pārvaldei un Skrudalienas pagasta pārvaldei rīkoties ar pašvaldības mantu, veicot atsevišķu pašvaldības mežu mežsīrādi ar mērķi iegūt kurināmo - malku, kas nepieciešama pārvaldes un tās struktūrvienību apkurei.
- 2022. gada 15. septembra sēdē pieņemti 33 lēmumi:**
 - Grozīja Augšdaugavas novada pašvaldības domes 2022. gada 27. janvāra saistošos noteikumus Nr.29 „Augšdaugavas novada pašvaldības nolikums”.
 - Precizēja Augšdaugavas novada pašvaldības domes 2022. gada 25. augusta saistošos noteikumus Nr.62 “Grozījumi Augšdaugavas novada pašvaldības domes 2022. gada 24. februāra saistošajos noteikumos Nr.34 “Par sabiedrisko kārtību Augšdaugavas novadā””.
 - Nolēma izsludināt atklāto konkursu Augšdaugavas novada pašvaldības izpilddirektora amatam.
 - Nolēma ievest vienotu dokumentu un resursu vadības sistēmu.
 - Izdeva noteikumus “Par valsts budžeta mērķdotācijas pedagogu darba samaksai sadali un izlietojumu Augšdaugavas novada pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs”.
 - Izdeva noteikumus “Kārtība, kādā tiek noteiktas Augšdaugavas novada pašvaldības izglītības iestāžu vadītāju amata vienības un algas likmes”.
 - Apstiprināja Augšdaugavas novada pašvaldības izglītības iestādēs sniegto ēdināšanas pakalpojumu izmaksas.

- Izveidoja Augšdaugavas novada mūzikas un mākslas skolu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas komisiju.
- Piešķīra finansējumu no Augšdaugavas novada pašvaldības līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem Augšdaugavas novada Sporta skolai.
- Noteica sociālā dzīvokļa statusu.
- Nolēma nodot atsavināšanai:
 - zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 4460 004 0838, “243”, Celtnieks, Kalkūnes pagasts, Augšdaugavas novads;
 - zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 4460 004 2032, “423”, Daugava, Kalkūnes pagasts, Augšdaugavas novads;
 - zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 4460 004 2034, “425”, Daugava, Kalkūnes pagasts, Augšdaugavas novads;
 - zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 4468 006 0206, “118”, Iļūbaste 1, Liksnas pagasts, Augšdaugavas novads;
 - zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 4468 006 0233, “159”, Iļūbaste 1, Liksnas pagasts, Augšdaugavas novads;
 - zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 4472 005 0145, “169”, Ozolaine, Medumu pagasts, Augšdaugavas novads;
 - zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 4472 005 0259, Medumu pagasts, Augšdaugavas novads;
 - dzīvokļa īpašumu Nr.2, Parka iela 3, Svente, Sventes pagasts, Augšdaugavas novads.
- Nolēma pārdot:
 - nekustamo īpašumu “Rudzupuķes”, Lielā iela 22, Kalupe, Kalupes pagasts, Augšdaugavas novads;

- nekustamo īpašumu “8”, Laucesa, Laucesas pagasts, Augšdaugavas novads;
- nekustamo īpašumu “42”, Atpūta, Sventes pagasts, Augšdaugavas novads.
- Nolēma pārdot uz nomaksu nekustamo īpašumu “Viestuī”, Skrudalienas pagasts, Augšdaugavas novads.
- Apstiprināja:
 - nekustamā īpašuma “Daugava, 273”, “273”, Daugava, Kalkūnes pagasts, Augšdaugavas novads, atkārtotās izsoles rīkošanu un izsoles noteikumus;
 - nekustamā īpašuma “272”, Daugava, Kalkūnes pagasts, Augšdaugavas novads, atkārtotās izsoles rīkošanu un izsoles noteikumus;
 - zemes vienības (starpgabala) ar kadastra apzīmēju 4468 008 0440, Liksnas pagasts, Augšdaugavas novads, atkārtotās izsoles rīkošanu un izsoles noteikumus;
- Apstiprināja publiskās apspriešanas rezultātus koku ciršanai Kalupes pagastā.
- Nolēma nodot mantu bezatlīdzības lietošanā Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “ORNAMENTS”.
- Noteica siltumenerģijas tarifus:
 - Dvietes ciemā;
 - Pašulienes ciemā;
 - Šēderes ciemā;
 - Sventes ciemā.
- Piešķīra pašvaldības vides aizsardzības līdzekļus.
- Nolēma par Augšdaugavas novada pašvaldības iestāžu apgādi ar kurināmo.

Ar domes pieņemtajiem lēmumiem var iepazīties pašvaldības mājas lapā sadaļā „Publiskie dokumenti”.

DEPUTĀTU PIEŅEMŠANAS LAIKI ■

Augšdaugavas novada deputāti pieņem iedzīvotājus gan klātienē, gan Zoom platformā. Mājaslapu piekļuvei Zoom platformā meklējiet: augšdaugavasnovads.lv

Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins		
03.10.	Augšdaugavas novada pašvaldības ēka, Rīgas ielā 2, Daugavpili	10.00-12.00 14.00-18.00
Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja 1. vietnieks Aivars Rasčevskis		
17.10.	Augšdaugavas novada pašvaldības ēka, Rīgas ielā 2, Daugavpili	10.00-12.00 14.00-18.00
Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks Vitālijs Aizbalts		
18.10.	Maļinovas pagasta pārvalde	14.00-16.30
25.10.	Subates pilsētas un Prodes pagasta pārvalde	14.00-16.30
Maigurs Krievāns		
04.10.	Ilūkstes pilsētas administrācijas ēka	09.00-13.00
Jānis Belkovskis		
03.10.	Višķu pagasta pārvalde	10.00-13.00
17.10.	Biķernieku pagasta pārvalde	10.00-12.00
Viktors Jasiņavičs		
06.10.	Vaboles pagasta pārvalde	15.00-16.30
13.10.	Nīcgales pagasta pārvalde	15.00-16.30
20.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	15.30-17.30
Pāvils Kveders		
11.10.	Laucesas pagasta pārvalde	14.00-16.00
Reinis Līcis		
11.10.	Laucesas pagasta pārvalde	14.00-16.00
18.10.	Ilūkstes pilsētas administrācija	13.00-16.00
Aleksejs Mackevičs		
03.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	17.00-19.00
06.10.	Tabores pagasta pārvalde	15.30-16.30
10.10.	Biķernieku pamatskola	15.30-16.30
13.10.	Laucesas pagasta pārvalde	15.30-16.30
31.10.	Biķernieku pamatskola	15.30-16.30
Dainis Millers		
05.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	10.00-12.00
Gunta Okmane		
03.10.	Subates kultūras nams	13.00-15.00
19.10.	Subates kultūras nams	10.00-12.00
Dzintars Pabērzs		
10.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	14.00-16.00
24.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	14.00-16.00
Deniss Sarafaņuks		
19.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	18.00-20.00
26.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	18.00-20.00
Aleksandrs Sibircevs		
11.10.	Sventes vidusskola	16.00-18.00
21.10.	Sventes vidusskola	16.00-18.00
Regīna Tamane		
04.10.	Laucesas pagasta bibliotēka	14.00-16.00
11.10.	Demenes pagasta pārvalde	08.00-10.00
18.10.	Kalkūnes pagasta pārvalde	14.00-16.00

■ PAŠVALDĪBA

TURPINĀS DARBS
PIE ĢERBOŅA
IZVEIDES

Līdz ar Augšdaugavas novada izveidošanu Daugavpils un Ilūkstes novada ģerboņi zaudēja oficiālo statusu. Saskaņā ar heraldikas komisijas skaidrojumu, pēc administratīvi – teritoriālās reformas izveidotie novadi kā savu simboliku varēja apstiprināt kādu no jau esošajiem ģerboņiem, taču Augšdaugavas un Dienvidkurzemes novadam, kā jauniem subjektiem Latvijas kartē, bija nepieciešams izstrādāt pilnīgi jaunu ģerboni. Darbs pie tā sākās 2021. gada beigās, kad tika izsludināta iedzīvotāju aptauja. Tās mērķis bija noskaidrot Augšdaugavas novada galvenās vērtības, kuras varētu attēlot jaunajā ģerbonī.

Kā vienojošo novada vērtību cilvēki minēja Daugavu vai Daugavas lokus, kas tika atzīmēti gandrīz katrā aptaujas atbildē. Bieži vien tika minētas arī Dvietes vīnogas, Stenders, Slutišķi vai Slutišķu sādža, Rainis.

Pēc tirgus izpētes tika uzaicināts mākslinieks, pirms tam izstrādājot detalizētu prasību aprakstu, kādam jāizskatās ģerbonim. Tajā ir iekļauts konceptuāls apraksts jeb tas, ko vēlas redzēt paši iedzīvotāji, kā arī tika noteikta prasība, ka māksliniekam jābūt ar pieredzi vismaz trīs citu pašvaldības ģerboņu izstrādē. Māksliniekam jāizstrādā vismaz trīs ģerboņa koncepcijas virzieni, katram no tiem piedāvājot arī vizuālos risinājumus. Tiek ņemtas vērā arī valsts heraldikas komisijas prasības par ģerboņa izmēriem, formu, krāsu un burtu pielietošanu.

Līdz 1. augustam darba uzdevums tika nosūtīts trim māksliniekiem. Jāsaka, ka šāda veida speciālistu loks Latvijā ir krietni ierobežots. No diviem pieteikumiem tālākai ģerboņa izstrādei tika virzīts Edgars Sims. Pēc Augšdaugavas novada Kultūras pārvaldes vadītājas Ināras Mukānes teiktā, E. Simam ir vērienīga darba pieredze ģerboņu izstrādē, turklāt viņš ir vēsturnieks, kas ir iedziļinājies novada vēsturē un dabas mantojuma izpētē. Māksliniekam arī ir pieredze Sēlijas ģerboņa izstrādē.

Saņemot pozitīvu atzinumu no heraldikas komisijas, novembrī – decembrī, jauno ģerboni jau varētu reģistrēt Kultūras ministrijas Ģerboņu reģistrā.

Apkopoja Dainis Bitiņš

VALSTS ATBALSTS

PIETEIKŠANĀS VALSTS ATBALSTAM APKUREI AUGŠDAUGAVAS NOVADĀ

Energoresursu cenu pieauguma kompensēšanai paredzēts atbalsts mājāsaimniecībām, kas apkurē izmanto elektroenerģiju, dabasgāzi, koksnes briketes, koksnes granulas un malku, kā arī centralizētās siltumapgādes pakalpojumu.

Malkas apkure

Malkai, kas iegādāta no 2022. gada 1. maija līdz 2023. gada 30. aprīlim, noteikts cenu līmenis, no kura sāks sniegt atbalstu - 40 eiro/ber.m³ (aptuveni 35 eiro/MWh). Valsts kompensēs izmaksu pieaugumu 50% apmērā (t.i., ja izmaksas pārsniegs 40 eiro/ber.m³), bet ne vairāk par 15 eiro/ber.m³. Maksimālais

atbalsta apjoms, par kuru varēs saņemt atbalstu, vienai mājāsaimniecībai būs 35 eiro/ber.m³. Atbalsta periods noteikts no 2022. gada 1. maija līdz 2023. gada 30. aprīlim. Pieteikumus atbalsta saņemšanai pašvaldībā būs jāiesniedz no 2022. gada 1. oktobra līdz 2023. gada 30. aprīlim.

Savukārt malkai, kas iegādāta līdz š.g. 31. augustam un par ko nevar uzrādīt maksājumu apliecināšu dokumentu, valsts kompensēs fiksētu atbalstu 60 eiro uz vienu mājokli. Ja par šo pašu mājokli papildus tiks iesniegts malkas atbalsta pieteikums ar maksājumu apliecināšu dokumentu, tālākais atbalsts tiek piešķirts atbalsta apmēram, kas pārsniedz 60 eiro, ņemot vērā iepriekš minētos malkas cenas un apjoma nosacījumus. Pieteikumus atbalsta

saņemšanai pagasta pārvaldē vai portālā epakalpojumi.lv būs jāiesniedz no 2022. gada 1. oktobra līdz 30. novembrim.

Koksnes briketes un granulas

Koksnes briketēm un koksnes granulām cenu sliekšnis noteikts 300 eiro par tonnu (aptuveni 65 eiro/MWh). Arī šeit izmaksu pieaugums tiks kompensēts 50% apmērā (t.i., ja izmaksas pārsniedz 300 eiro/tonnā), bet ne vairāk kā 100 eiro/tonnā apmērā. Maksimālais atbalsta apjoms, par kuru varēs saņemt atbalstu, vienai mājāsaimniecībai būs 10 tonnas. Atbalsta periods noteikts no 2022. gada 1. maija līdz 2023. gada 30. aprīlim.

Elektroenerģijas apkure

Mājāsaimniecībām, kuras apkurei izmanto elektroenerģiju, atbalsts tiks

piešķirts tiem lietotājiem, kuru patēriņš ir lielāks par 500 kWh mēnesī, bet ne vairāk kā 2000 kWh, balstoties uz apkures sistēmas ar elektroenerģiju pašdeklarācijas principu. Valsts kompensēs 50% no elektroenerģijas cenas, kas pārsniegs 0,160 eiro/kWh, bet ne vairāk kā 100 eiro/MWh. Jebkurai mājāsaimniecībai pirmās patērētās 500 kWh būs jāapmaksā atbilstoši elektroenerģijas tirgotāja noteiktajai elektroenerģijas cenai, bet tiks kompensēts patēriņš, kas pārsniedz šo sliekšni. Atbalsta periods noteikts no 2022. gada 1. oktobra līdz 2023. gada 30. aprīlim. Pagasta pārvalde vai portālā epakalpojumi.lv pieteikumus jāiesniedz no 2022. gada 1. novembra līdz 2023. gada 31. maijam.

Mājāsaimniecībām, kas apkurē izmanto elektroenerģiju, koksnes

granulas, koksnes briketes vai malku, ar maksājumu attaisnojošiem dokumentiem būs jāvēršas pagasta pārvaldē vai portālā epakalpojumi.lv, kas pieņems lēmumu par kompensācijas piešķiršanu.

Dokumenti, kas jāņem līdzi:

- Personu apliecināošs dokuments;
- Mājokļa īpašuma īpašuma tiesības tiks pārbaudītas lietojumprogrammā. Ja iesniedzējs nav mājokļa īpašnieks, jāuzrāda īres līgums vai mantojuma apliecība vai cits dokuments, kas apliecina mājokļa valdījuma tiesības;
- Kases čeks vai rēķins un apmaksu pierādošs dokuments par koksnes granulu, briekšu vai malkas iegādi vienam mājoklim.

Kopējais atbalsta periods MĀJOKĻIEM AR MALKAS APKURI

No 2022. gada 1. maija līdz 2023. gada 30. aprīlim

IR maksājumu apliecināošs dokuments

- kompensē 50% no cenas, kas pārsniedz 40 €/ber.m³
- par vienu ber.m³ ne vairāk kā 15 €

maksimālais atbalsta apjoms - 35 ber./m³ vai 21 sters

NAV maksājumu apliecināšana dokumenta

- pašapliecinājums par malkas apkuri un malkas iegādi līdz 31. augustam
- iesniegums jāiesniedz no 1. oktobra līdz 30. novembrim

vienreizējs atbalsts 60€

iesniedz iesniegumu PAR ABIEM ATBALSTA VEIDIEM

- aprēķina atbilstoši nosacījumiem
- ņem vērā jau izmaksāto 60€ atbalstu

izmaksā aprēķinātā atbalsta daļu, kas pārsniedz 60€

Iesniegumus pieņem pašvaldībā no 2022. gada 1. oktobra līdz 2023. gada 30. aprīlim

Persona iesniedz iesniegumu elektroniski
www.epakalpojumi.lv

VAI

vēršas pašvaldībā vai tās izveidotā iestādē klātienē

VALSTS ATBALSTS MĀJSAIMNIECĪBĀM SILTUMENERĢIJAS IZMAKSU SEGŠANAI 2022/2023 APKURES SEZONĀ

Ja apkurei izmanto ELEKTROENERĢIJU:	Ja apkurei izmanto DABASGĀZI:	Ja apkurei izmanto GRANULAS VAI BRIKETES:	Ja apkurei izmanto MALKU:	Ja apkurei nodrošina CENTRALIZĒTĀ SILTUMAPGĀDE:
Kompensēs izmaksas par patēriņu virs 500 kWh/mēnesī, bet ne vairāk kā 2000 kWh - 50% no elektroenerģijas cenas, kas pārsniegs 0,160 EUR/kWh, bet ne vairāk kā 0,100 EUR/kWh.	Kompensēs 30 EUR/MWh (t.i., 0,030 EUR/kWh) lietotājiem, kuru mēneša patēriņš pārsniedz 221 kWh/mēnesī (21 m ³ /mēnesī).	Kompensēs 50% no izmaksām, kas pārsniegs 300 EUR/tonnu, bet ne vairāk kā 100 EUR/tonnu.	Kompensēs 50% no iegādes cenas, kas pārsniegs 40 EUR/ber.m ³ (35 EUR/MWh), bet ne vairāk par 15 EUR/ber.m ³ .	Kompensēs 50% no cenas, kas pārsniedz 68 EUR/MWh.
1 Kompensācijas saņemšanai būs jāiesniedz pašvaldībā maksājumu apliecināošs dokuments.	1 Atbalstu piemēros automātiski rēķinos!	1 Kompensācijas saņemšanai būs jāiesniedz pašvaldībā maksājumu apliecināošs dokuments.	1 Kompensācijas saņemšanai būs jāiesniedz pašvaldībā maksājumu apliecināošs dokuments.	1 Atbalstu piemēros automātiski rēķinos!
Atbalsta periods: 01.10.2022 - 30.04.2023	Atbalsta periods: 01.07.2022 - 30.04.2023	Atbalsta periods: 01.05.2022 - 30.04.2023	Atbalsta periods: 01.05.2022 - 30.04.2023	Atbalsta periods: 01.10.2022 - 30.04.2023
			Atbalsta periods: 01.05.2022 - 30.04.2023	
			1 Malkai, kas iegādāta līdz 31.08.2022 un kurai nav maksājumu apliecināšana dokumenta, valsts kompensēs 60 EUR uz vienu mājokli. Pieteikumus pašvaldībā jāiesniedz no 01.10.2022 - 30.11.2022.	

VALSTS PABALSTS NOTEIKTĀM IEDZĪVOTĀJU GRUPĀM ENERGORESURSU CENU PIEAUGUMA APSTĀKĻOS 2022/2023 APKURES SEZONĀ

NO NOVEMBRA LĪDZ MAIJAM (ieskaitot)

1. SENIORIEM, CILVĒKIEM AR INVALIDITĀTI, APGĀDNIĒKU ZAUDĒJUŠAJIEM:

- 30 € mēnesī tiem, kuru pensijas, atļidzības vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs nepārsniedz 300 € mēnesī
- 20 € mēnesī tiem, kuru pensijas, atļidzības vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs ir robežās no 301 līdz 509 € mēnesī
- 10 € mēnesī tiem, kuru pensijas, atļidzības vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs ir robežās no 510 līdz 603 € mēnesī

2. ĢIMENĒM, kuras saņem piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti, 30 € mēnesī

Izmaksā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra bez iesnieguma (izņemot atsevišķus gadījumus) un Aizsardzības ministrija ar iesniegumu (izņemot pensijas saņēmējiem ar invaliditāti)

MĀJOKĻA PABALSTA PIEEJAMĪBAS UZLABOŠANA

Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākums

NO 2022. GADA OKTOBRA LĪDZ 2023. GADA APRĪLIM

Garantēto minimālo ienākumu (GMI) sliekšnis mājokļa pabalsta aprēķināšanai 327 € pirmajai vai vienīgajai personai mājāsaimniecībā un 228 € pārējām personām mājāsaimniecībā

KĀ RĒĶINA?

$$\text{GMI sliekšņu summa visiem mājāsaimniecības locekļiem} + \text{izdevumi par mājokli} - \text{mājāsaimniecības ienākumi (t.sk. GMI pabalsts)} = \text{MĀJOKĻA PABALSTS}$$

$$\text{PMAJ} = (\text{GMI1} + \text{GMI2} \times \text{N}) + \text{K} - \text{I, kur}$$

Pmaj - pabalsta apmērs

(GMI1 + GMI2 x N) - garantēto minimālo ienākumu sliekšņu summa mājāsaimniecībai

GMI 1 - garantēto minimālo ienākumu sliekšnis pirmajai vai vienīgajai personai mājāsaimniecībā 327 €

GMI 2 - garantēto minimālo ienākumu sliekšnis otrajai un nākamajām personām mājāsaimniecībā 228 €

N - mājāsaimniecības locekļu skaits, izņemot pirmo personu mājāsaimniecībā

K - ar mājokļa lietošanu saistīto maksājumu rēķinos norādīto faktiskā izdevumu summa (nepārsniedzot MK noteikumu Nr. 209 3. pielikuma norādīto vai pašvaldības saistošajos noteikumos noteikto mājokļa lietošanas izdevumu summu)

I - mājāsaimniecības kopējie ienākumi (ieskaitot atvērīgajai mīnei saņemto garantēto minimālo ienākumu pabalsta apmēru)

KUR PIETEIKT? Savas pašvaldības sociālajā dienestā

PIEŅEM EKSPLOATĀCIJĀ CEĻU VABOLES PAGASTĀ

7. septembrī ekspluatācijā pieņēma ceļa posmu “Stupiņi – Kucini - Mackeviči” Vaboles pagastā. Pārbūvētā posma garums sastāda 3,4 km, būvprojektu izstrādāja SIA “Cerva”.

Ceļa posmā tika uzstādītas jaunas caurtekas, ierīkotas nobrauktuves zemes īpašumiem, vairākos posmos uzstādītas drošības barjeras un ceļa zīmes.

Būvdarbus veica SIA “Meliors Krauja”, būvuzraudzību nodrošināja SIA “Ska Projekts”.

Kopējās projekta realizācijas izmaksas sastāda 579 739,87 eiro. Izmaksās ietilpst būvprojektēšana, paši būvdarbi, kā arī būvuzraudzība. Projektu finansēja LR Aizsardzības ministrija.

Lēmumu par objekta finansēšanu 2021. gada 7. decembrī pieņēma valdība, iedalot 1,6 miljonus eiro militārās infrastruktūras objektiem visā Latvijā. Aizsardzības ministrija šādu lēmumu pamatoja ar nepieciešamību uzlabot mācību

poligona “Meža Mackeviči” pievedceļa tehnisko stāvokli.

Pašvaldības ceļu “Stupiņi – Kucini - Mackeviči” aktīvi izmanto ne tikai Aizsardzības ministrija, bet arī vietējie iedzīvotāji, zemnieki un uzņēmēji. Ar katru gadu zemnieku saimniecību un bruņotās tehnikas vienību skaits, kas pārvietoja pa ceļu, tikai pieaug.

Teksts, foto: Dainis Bitiņš

UZSĀKTI KULTŪRAS PIEMINEKĻA ARHEOLOĢISKĀS IZPĒTES DARBI

Augšdaugavas novada pašvaldības Ilūkstes pilsētas administrācija 2022. gada 1. jūnijā iesniedza projekta “Ilūkstes jezuītu baznīcas atsegto fragmentu arheoloģiskā izpēte” pieteikumu Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programmas atklātajā projektu konkursā valsts finansējuma saņemšanai. Projekts tika apstiprināts, piešķirts valsts finansējums un augusta beigās tika uzsākta Ilūkstes jezuītu baznīcas atsegto pamatu arheoloģiskā izpēte, veicot mūru atsegšana, attīrīšanu un sagatavošanu turpmākiem konservācijas pasākumiem.

Arheoloģiskās izpētes darbi tiks veikti laikā līdz šī gada 15. oktobrim, tos veic SIA “ARCHEO arheologi” arheologa Mārtiņa Lūsēna vadībā. Projekta īstenošanas un arheoloģiskās izpētes gaitā tiks iegūta informācija

par baznīcas pamatu stāvokli, veikti sākotnējie darbi atsegto pamatu konservācijas sagatavošanai un precīza uzmērīšana, kā rezultātā tiks iegūts ievērojams informācijas apjoms par valsts aizsargājamo arheoloģijas un arhitektūras pieminekli tā saglabāšanai un attīstības veicināšanai.

Projekta kopējie izdevumi 10 164 EUR (Valsts finansējums 8000 EUR, Pašvaldības finansējums 2164 EUR)

Ilūkstes jezuītu klostera komplekss un baznīcas fragmenti ir valsts aizsargājama arheoloģijas

un arhitektūras piemineklis (Nr. 9310) kopš 2021. gada saskaņā ar Kultūras ministrijas 4. oktobra rīkojumu Nr.2.5-116. Kultūras pieminekļa saglabāšanai un teritorijas attīstības veicināšanai Augšdaugavas novada dome 2022. gada jūnijā ir apstiprinājusi Ilūkstes jezuītu klostera kompleksa ar baznīcas pamatiem attīstības koncepciju. Objekta arheoloģiskā izpēte ir tikai viens no pasākumiem ilgtspējīga tūrisma un kultūras objekta izveidē Ilūkstes pilsētas teritorijā.

LĪKSNĀ VEIDO JĒZUS SIRDS DĀRZU

Sagaidot Līksnas Vissvētās Jēzus Sirds baznīcas 110. gadadienu, Līksnas draudzes biedrība īsteno projektu “Jēzus Sirds dārza izveide Līksnā”. Projekts tika izstrādāts biedrības “Daugavpils un Ilūkstes novadu partnerība “Kaimiņi”” izsludinātā atklātā projektu konkursa Lauku atbalsta programmas ietvaros un iesniegts izvērtēšanai Lauku atbalsta dienesta Dienvidlatgales reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē, kur 2022. gada 6. maijā tika apstiprināts. Projekta attiecināmās izmaksas ir 49 866,84 eiro, tai skaitā Augšdaugavas novada pašvaldības līdzfinansējums 10% apmērā.

Jēzus Sirds dārza tehnisko projektu izstrādāja SIA “BRK PROJEKTI”, bet labiekārtošanas elementu jaunbūvei tika slēgts līgums ar IK “MKD TRANS”.

“Lūk, Sirds, kas tā mīlējusi cilvēkus, pilnīgi atdevusi sevi, lai apliecinātu viņiem savu mīlestību,” 1675. gadā Jēzus sacīja māsai Margaritai Marijai, atklājot savas caurdurtās Sirds noslēpumu, deva viņai 12 apsolījumus, kas attiecas uz tiem, kuri godinās Jēzus Sirdi. Vissvētās Jēzus Sirds svētkus 1765. gadā iedibināja pāvests Klements XIII, bet 1856. gadā tos sāka svinēt visā Romas katoļu Baznīcā, pateicoties pāvesta Pija IX iniciatīvai. Tāpēc Sirds dārza centrā ir krusts, diķis sirds formā, kam apkārt ir pastaigu celiņi un 12 plāksnes ar apsolījumu tekstu.

Jēzus Sirds dārza labiekārtošanā piedalījās arī Līksnas draudzes brīvprātīgie. Ir notikušas divas talkas, kurās tika lasīti akmeņi, koku un krūmu saknes, lai sagatavotu lakumu zāles sēšanai, un iestādīti vairāk kā 600 bārbeļu stādi.

Projekta noslēgums un Sirds dārza iesvētīšana notiks šī gada 15. oktobrī.

LĪDZ OKTOBRA BEIGĀM SLĒDZ TILTU PĀR TARTAKU VIŠĶU PAGASTĀ

Augšdaugavas novada Višķu pagastā uzsākti Tartaka tilta atjaunošanas darbi uz valsts vietējā autoceļa Viroveika–Juriši (V722) (5,19. km). Pārbūves laikā līdz šā gada oktobra beigām tilts būs slēgs autotransporta satiksmei, gājējiem būs iespēja šķērsot upi pa tiltu arī būvdarbu laikā. Apbraucamā ceļa maršruts ir pa vietējo ceļu

AUGŠDAUGAVAS NOVADA AMATNIEKI AICINĀTI IEPAZĪSTINĀT AR SAVIEM SUVENĪRIEM

Augšdaugavas novads ir bagāts ar talantīgiem cilvēkiem, kuri veido dažādus izstrādājumus no koka, māla, dažādus pinumus, adījumus un citas interesantas un skaistas lietas. Tieši tāpēc Augšdaugavas novada pašvaldības iestāde “TAKA” laipni aicina katru novada

Ostrova–Vīgantū stacija (V684) un pašvaldības ceļu.

Darbu ietvaros atjaunos tilta koka klāju, kā arī tērauda siju aizsargpārklājumu, uzstādīs drošības barjeras un veiks citus nepieciešamos remontdarbus.

Būvdarbus veic SIA Būvinženieris, Tartaka tilta atjaunošanas izmaksas ir 110 110 eiro (ar PVN), būvuzraudzību nodrošina SIA Būvju profesionālā uzraudzība.

*Informāciju sagatavoja
VSIA Latvijas Valsts ceļi
Komunikācijas daļa*

meistaru iesūtīt savu suvenīru piedāvājumu, kas varētu būt interesants un pieejams tūristiem, kā arī Augšdaugavas novada viesiem. Preces tiks pārdotas vairākos novada muzejos, kā arī nesen atklātajā Ilūkstes Tūrisma informācijas punktā.

Lūdzam amatniekus aizpildīt informāciju par sevi un saviem izstrādājumiem pašvaldības mājaslapā vai sazināties ar mums pa tālr.: +371 654 76748, 29431360, vai e-pastu: turisms@augšdaugavasnovads.lv.

■ IZGLĪTĪBA

DARĪT VISU, LAI IZGLĪTOJAMĀIS UZ SKOLU NĀKTU AR PRIEKU

Vaboles vidusskola līdzīgi kā arī citas mācību iestādes ir sākusi jauno mācību gadu. Skolas uzdevums šogad ir organizēt dzīvi tā, lai skolēnam būtu prieks nākt uz skolu, teic direktore Elita Skrupska. Lai to sasniegtu, pedagogiem kopā ar izglītojamajiem būs maksimāli daudz jāsasniedz tieši mācību stundās, lai samazinātu mājas darbu apjomu vai atteiktos no tiem.

“Skolotāju kolektīvs šogad ir nokomplektēts. Pagājušajā gadā četri skolotāji neturpināja darbu skolā Covid-19 pandēmijas seku dēļ un pārtrauca darba attiecības,” teic Vaboles vidusskolas direktore Elita Skrupska. Jauni skolotāji šogad ir vizuālās mākslas un ģeogrāfijas priekšmetos, pirmsskolā, robotikas pulciņā. Viena no skolas absolventēm, kas pašlaik vada Līksnas kultūras namu, skolā vadīs folkloras kopu. E. Skrupska piebilst, ka sakarā ar mazo skolēnu skaitu pirmsskolas obligātā izglītības vecuma bērnu grupā, nav iespējams nodrošināt pilnu pedagoga slodzi, tādēļ atrast skolotāju ir liels izaicinājums.

Šogad Vaboles vidusskolā zināšanas apgūst 91 izglītojamais, kopā ar pirmsskolu, kur ir 19 skolēni, bet nākamgad, visticamāk, izglītības iestāde kļūs par pamatskolu, jo vidusskolas posmā nav pietiekams izglītojamo skaits. Pēc direktores teiktā, daļa izglītojamo, kas dzīvo Līksnas un Vaboles pagastā, mācās Daugavpils izglītības iestādēs, jo vecākiem tur ir darbs. Taču ir vērojama arī pretēja tendence – pilsētnieki, kuriem ir kaut vai neliela saikne ar novadu, mācās Vaboles vidusskolā. Šogad tāds izglītojamais ir 1. klasē. Tāpat ģimene, kas ir pārcēlusies uz dzīvi Līksnā, izvēlējusies savus bērnus skolot Vaboles vidusskolā. Turpina E. Skrupska: *“Labprāt uzņemsim skolēnus, kas dažādu iemeslu dēļ nespēj mācīties lielā kolektīvā. Vaboles vidusskolā ir arī speciālās izglītības programmas – esam atvērti visiem bērniem.”*

Jaunākās tehnoloģijas kompetenču izglītībā

Mūsdienās ar interaktīvajām tāfelēm un ekrāniem kabinetos jau vairs nevienam nepārsteigt. Vabolē tos izmanto, apgūstot lielāko daļu mācību priekšmetu, arī sākumskolā. Interaktīvās tāfeles ir ērtas dažādu materiālu vizualizēšanai vai arī palīgīdzekļu izmantošanai, kā soma.lv, kur pastāv iespēja izmantot jau gatavas interaktīvās darba lapas - ikkatrs izglītojamais tās var izmantot, izvēloties pareizās atbildes vai pildot uzdevumus. *“Skola mēģina vecās interaktīvās tāfeles nomainīt, tiek iegādātas jaunas, kas ir vēl modernākas. Piemēram, strādāt tajās var manuāli, neizmantojot speciālās pildspalvas,”* skaidro

direktors vietniece izglītības jomā Ingrida Litiņa. Vaboles vidusskolā pedagogi cenšas rast balansu starp moderno un to, kam būs vērtība mūžu mūžos jeb dzīvo vārdu. Jaunajā kompetenču izglītības sistēmā, uz kuru pilnībā pāriet visas skolas Latvijā no šī mācību gada, ir jābūt skaidri saprotamam

sasniedzamajam rezultātam. Grāmatu vienlaikus kļūst arvien mazāk – tās aizvieto elektroniskie materiāli. *“Tad, kad visi aiziet gulēt, var redzēt, kur dzīvo skolotāji, jo tajos logos vēl aizvien deg gaissma. Vēlu vakaros skolotāji gatavo mācību materiālus,”* teic direktors vietniece. Skolotājiem pašiem

jāsagatavo nepieciešamās darba lapas, izdales materiālus, un mācību stundu kvalitāte ir ļoti atkarīga no paša pedagoga prasmes sameklēt, atrast un iedot bērnam visu nepieciešamo. Skolotājam jaunajā kompetenču izglītības sistēmā jābūt radošam. Šis ir jau ceturtais gads, kad kompetences tiek īstenotas Latvijas skolās. Ja agrāk skolotājs pats pieteica stundas tēmu, un darbs notika atbilstoši tēmai, tad jaunajā kompetenču sistēmā skolotājs ar uzvedinošiem jautājumiem, piemēriem vai savādāk ierosina bērna domāšanu un nonākšanu līdz sasniedzamajam rezultātam. Ideālajā gadījumā jauniešiem pašiem jānoformulē ceļš līdz sasniedzamajam rezultātam stundā. Bērniem vairs nevar mācīt vienu kārtulu, bet ir jāiemāca dažādas stratēģijas, kā nonākt līdz vēlamajam rezultātam. I. Litiņa: *“Bērni ir dažādi. Kādam viela būs saprotama ar vienu paņēmieni, bet citam ar otru. Ja izglītojamais spēj domāt dziļāk un plašāk, tad viņš darbosies pēc noteiktas stratēģijas, bet cits vēlēšies iemācīt tikai risināšanas kārtulu, bez iedziļināšanās. Bērniem jāemāca izpratni un darbošanos savā domāšanas līmenī.”*

Vidusskolas posmā ir priekšmeti ar mazu stundu skaitu, kas ir pamata līmenī un ir priekšmeti “optimālajā” un “padziļinātajā” līmenī. 12. klašu padziļinātie priekšmeti notiek ar lielāku stundu skaitu, to apguvē skolēniem jāattīsta spriešanas, analīzes un diskusijas spējas. Vidusskolēniem ir jāprot pamatot savu viedokli. Iepriekšējā gada 11. klases centralizētajā optimālā līmeņa matemātikas eksāmenā jau tika vērtēts ne tikai pats risinājums, bet arī matemātiskā valoda un pamatojums.

Cenšas noturēt augsto līmeni

Izglītības kvalitāti skolās var mērīt dažādos veidos un rādītājos. E - klasē iegūstams skolēnu dalījums pa apguves līmeņiem pēc vērtējumiem visos mācību priekšmetos. Vaboles vidusskola vidējo vērtējumu cenšas „noturēt” virs 7 ballēm, kas ir samērā augsts rādītājs. Pēdējā mācību gada noslēgumā nevienam no Vaboles vidusskolas skolēniem nav bijuši gada vērtējumi nepietiekamajā līmenī. *“Vaboles vidusskolā gandrīz visu priekšmetu centralizētajos eksāmenos rezultāti ir virs valsts vidējā līmeņa,”* rezumē I. Litiņa. Pēc viņas teiktā, nedaudz „pieklībo” angļu valoda, tieši vidusskolas posmā, bet pamatskolā rezultāti ir daudz augstāki, nekā valstī vidēji. Skola ir stipra eksaktajos priekšmetos – fizikā, ķīmijā, matemātikā, kā arī latviešu un krievu valodā.

Lauku skolas prioritātes

Pēc mācību stundām, kad beidzas mācību process, izglītojamie apgūst interešu izglītību. Bērni parasti mēdz izvēlēties vairākas programmas jeb pulciņus. Vaboles vidusskolā darbojas skautu un gaidu organizācija, jaunsargu nodarbības,

sporta pulciņš, folkloras kopa, divi deju kolektīvi, ansamblis, robotikas un vides pulciņš. Tāpat skolā pagājušajā mācību gadā tika ieviests kāds jauninājums – izglītojamie telefonus atstāj dežurantam pie izejas. Lai kompensētu starpbrīžu spēlēšanos viedierīcēs, tiek piedomāts pie aktīvajiem starpbrīžiem. Zālienā pie skolas tika uzstādīti futbola vārti, drīz tiks uzlikts arī volejbola siets, bet gaitenīs jaunieši var spēlēt novusu. *“Skola ir dzīva, tā nav robotizēta, bērni starpbrīžos ir aktīvi, spēlē futbolu un novusu. Protams rodas citas problēmas, jo skolā “nāk” dubļi un netīrība, bet tas ir tā vērts,”* piebilst direktore.

Kā vienu no bonusiem, mācoties Vaboles skolā, var minēt latvisko vidi. Vaboles pagasts ir diezgan latvisks pats par sevi, un tikai neliela daļa iedzīvotāju ir krievvalodīgie. Tā kā cittautiešu atvasēm skolā nav iespējas runāt krieviski, tad latviešu valoda tiek apgūta salīdzinoši ātri un labā līmenī. Direktore atminas vienu no skolas krievvalodīgajām audzēknēm, kura piedalījās latviešu valodas olimpiādē novadā un arī valsts līmenī guva godalgotas vietas. Šajā mācību gadā skolā mācīsies meitene, kura līdz šim mācījās Daugavpils izglītības iestādē un viņai ir nepieciešams apgūt prasmī runāt un lasīt valsts valodā. Skolas vadība iedrošināja jauniņas vecākus mācīties Vabolē, un, kā atzīst E. Skrupska, cerams, ka jau pavisam drīz skolniece runās latviski: *“Viss notiek dabiskā, pašsaprotamā un latviskā vidē bez piespiešanas.”*

Skolas sasniegumi

Piecus gadus pēc kārtas Vaboles vidusskola saņēma apbalvojumus Draudzīgā aicinājuma fonda skolu reitingā. Skolu reitinga 2020. gada apbalvošanas ceremonijā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā par sasniegumiem mācību priekšmetu mācīšanās izglītības iestāde saņēma “Lielo Pūci”. Lauku vidusskolu kategorijā, kurā ietilpst arī Augšdaugavas novada vispārējās izglītības iestādes, Vaboles vidusskola ieņēma 1. vietu valstī. Iepriekš līdzīga balva tika saņemta 2019. gadā skolas 100 gadu pastāvēšanas jubilejā. *“Vaboles vidusskolā notiek kvalitatīvs mācību process, kas nav pašsaprotama lieta. Pie tā pieliek pūles skolas administrācija un ikviens pedagogs.”*

Vaboles vidusskolai kā mazai skolai ir raksturīga pašsaprotama mācību procesa individualizācija, diferenciacija un personalizācija. Tā kā skolēnu skaits klasēs ir salīdzinoši neliels, skolotājiem nav grūti atcerēties, kas katram no skolēniem izdevās, bet kas nē. Tāpēc, gatavojoties stundām, skolotājs plāno to norisi atbilstoši izglītojamo spējām, prasmēm un interesēm. Lielajās pilsētu skolās to nodrošināt ir daudz sarežģītāk, jo atcerēties visu par lielu izglītojamo skaitu ir grūti.

Teksts, foto: Dainis Bitiņš

ANDREJS ELKSNIŅŠ: “VETERINĀRĀRSTS IR DROŠS PLECS UN PADOMDEVĒJS, UZ KURU ZEMNIEKI VAR PAĻAUTIES”

Augšdaugavas novada Demenes pagastā atrodas zemnieku saimniecība ar mobilo veterinārās palīdzības vienību. Tajā ir specializētais darba kabinets, kas ir aprīkots ar visu nepieciešamo veterinārmedicīnas pakalpojumu sniegšanai, medikamentu un dokumentu uzglabāšanai. Viens no svarīgākajiem palīgiem darbā ir specializētais automobīlis, kurā pārvadā visas nepieciešamās iekārtas un piederumus pienākumu veikšanai.

Uzņēmuma specializācija ir atgremotāju dzīvnieku veterinārmedicīnas pakalpojumi – ganāmpulku dzīvnieku slimību profilakse, veselības uzraudzība, ķirurģisku operāciju veikšana, slimo dzīvnieku primārā diagnostika un ārstēšana. Uzņēmums sniedz atbalstu zemnieku saimniecībām/ ganāmpulku īpašniekiem, ar savām mūsdienīgajām zināšanām un prasmēm palīdzot uzturēt dzīvnieku veselību, ciltsdarbu, labturību un konsekvētu pieeju veterinārām problēmām.

Domu par profesiju gūst no vecākiem

Pēc skolas pabeigšanas SIA “Vetiņi” īpašnieks Andrejs Elksniņš iestājās Latvijas Lauksaimniecības Universitātes Veterinārmedicīnas fakultātē, kuru absolvēja 2018. gadā. Tur tika iegūts veterinārārsta speciālista diploms, kas pēc Andreja vārdiem dod plašas iespējas tālākai karjeras gaitai: “Ar veterinārārsta diplomu var strādāt Pārtikas veterinārajā dienestā, Zemkopības ministrijā, iespējams veidot arī privātprakti produktīvo dzīvnieku jomā, mazu dzīvnieku kliniku. Darbs atradīsies arī cūku vai liellopu fermā, zāļu lieltirgotavās un citviet. Konkrētas specializācijas kā tādas šai profesijai nav. Katrs izvēlas savu ceļu.”

Domu par došanos veterinārmedicīnas virzienā Andrejs iemantoja no vecākiem, jo viņiem pieder saimniecība – neliels ganāmpulks ar 50 ziditājgovīm. “Diezgan grūti ienākt kādā jaunā nozarē bez iepriekšējām zināšanām. Vecāki man savulaik iemācīja pareizu attieksmi pret dzīvniekiem, bet arī pati nozare ir ārkārtīgi interesanta.”

Vēl pirms uzņēmuma dibināšanas topošais veterinārārsts, bija darbojies kā pašnodarbināta persona, kas deva sākotnējo iespaidu un pieredzi veterinārmedicīnas jomā. Studiju gados tika piestrādāts par veterinārasistentu vienā no Daugavpils uzņēmumiem, kur tika pildīti samērā elementāri pienākumi.

SIA “Vetiņi” tika dibināta

2018. gada novembrī, tikai četrus mēnešus pēc augstākās izglītības iestādes absolvēšanas. Šāds lēmums tika pieņemts, jo klientu skaits arvien pieauga, un bija nepieciešams domāt par uzņēmējdarbības attīstīšanu. Sākotnēji uzņēmums nodarbojās tikai ar liellopiem, bet vēlāk notika uzņēmuma paplašināšanās.

Iesākot uzņēmējdarbību, stāsta “Vetiņu” saimnieks, viņam piederēja veca Volkswagen automašīna ar lielu kravas nodalījumu, bet tas nebija īsti piemērots šādam specifiskam darbam. “Pateicoties klientiem un masu medijiem uzzināju par LEADER projektu, kura ietvaros 2019. gadā tika atbalstīta mana ideja par mobilo kliniku un laboratoriju. Projekts tika salīdzinoši labi novērtēts un dabūju 70% līdzfinansējumu,” teic A. Elksniņš. Viņš arī piebilst, ka sākotnēji projektu gan bija nepieciešams segt no saviem līdzekļiem, bet tikai vēlāk, pēc realizācijas, nepieciešamās summas tika pārskaitītas uzņēmumam. Lielākā daļa no projekta summas tika tērēta jaunā specializētā autotransporta iegādei un aprīkojumam – autoklāvs jeb sterilizācijas iekārta netīriem instrumentiem, mikroskops ar 1000 kārtīgu palielinājumu, šautriņi ar narkozi, ultrasonogrāfs un pH metrs. Ar šautriņiem dzīvnieku iespējams imobilizēt pat no 30 m attāluma. “Ko es

darītu ar aprīkojumu, ja nevarētu nokļūt pie klienta? Turklāt mašīna ir speciāli pārbūvēta, sertificēta, tā tomēr ir mobilā laboratorija. Izvelkot galdiņus, pieliecot klāt mikroskopu, varu veikt izmeklējumus uz vietas.” Konkrēto automobīli, pēc nonākšanas no konveijera rūpnīcā Francijā, aizveda uz citu rūpnīcu, arī Francijā, lai speciāli pielāgotu un modificētu mobilās laboratorijas vajadzībām. Francijā tika ierīkota pilnpiedziņa, bet Latvijā pēc projekta tika ierīkoti speciālie plaukti, apšuve, izolācija, papildus apsildīšana. Otrā tieši tāda pati mašīna nepastāv.

Dienā nobrauc pāri 200 km

Lai varētu maksāt algas, izīrēt nepieciešamās telpas, nopirkt medikamentus, un ieguldīt attīstībā, jāpalielina darbības ģeogrāfija. Veterinārārsta pakalpojumus SIA “Vetiņi” sniedz septiņos Latvijas novados. Pamatā tie ir Augšdaugavas novada lauksaimnieki, bet regulāri tiek apmeklēta Rēzeknes puse, Vecpiebalga, Mazsalaca, Tukums, Jelgava, Jēkabpils. Viena saimniecība nesen parādījusies arī Madonas novadā. Pēc A. Elksniņa teiktā, veterinārklīnikas un laboratorijas pakalpojums ir ļoti pieprasīts. Gadā tiek nobraukti 75 000 km, mēnesī tie ir ap 6250 km. Dienā vidēji sanāk ap 200 km, un kā atzīst pats saimnieks – puse dienas mēdz paiet mašīnā.

“Vetiņos” darbojas divi

veterinārārsti, bet, iespējams, no novembra uzņēmumā būs vēl viens kolēģis, jo darba apjoms ir liels. Vizišu pieraksts ir aizpildīts divas ar pusi nedēļas uz priekšu. Patlaban sadarbība notiek ar 17 dažādiem liellopu un dzīvnieku uzņēmumiem. “Ja saimniecībā ir 100 govīs, tad pēc labturības prasībām un citiem parametriem, reizi nedēļā vai reizi mēnesī mums tā ir jāapmeklē. Veterinārārsts nav tikai tas, kurš tikai ārstē. Man,, piemēram, ir iekārtas, ar kuru palīdzību nosakām pilnvērtīgāku barības maisījumu govīm, nodarbojamies ar govju ēdināšanu. Veterinārārsts ir arī padomu devējs saimniekiem.” Kā skaidro A. Elksniņš, veterinārārsti kalpo par stingru plecu, uz kura zemnieki vienmēr var atbalstīties. Tādējādi, jūtoties drošāk un stabilāk, viņi iedrošinās palielināt savus ganāmpulkus. Augšdaugavas novadā “Vetiņi” sadarbojas arī ar Viktora Kalāna zemnieku saimniecību “Kļavas V”, kas ir A. Elksniņa pirmā darba vieta, kā arī Zibertu ģimeni, kura savulaik pārcēlās no pilsētas uz Bebreles pagastu un izveidoja alpaku saimniecību: “Mums ir radusies ļoti veiksmīga sadarbība. Domāju, ka viņi jūtas daudz drošāk par savu saimniecību, jo esam viena zvana attālumā.”

Pieaug pieprasījums pēc kvalitātes

Veterinārārstiem lauku saimniecībās ir jācenšas darīt

visu, lai tiktu ievērotas labturības prasības. Gan cilvēkiem, gan dzīvniekiem pastāv kopējas infekcijas, piemēram, visiem zināmais Covid – 19, kas ir pārcēlies no dzīvniekiem. Arī no cilvēkiem slimības var pāriet uz dzīvniekiem. Lai piens, ko mēs dzeram, būtu pilnīgi drošs, ir jāapkaro zoonozes slimības, arī lopkautuvēs tiek veiktas ekspertīzes pirms gaļas izstrādājums nonāk uz galda. A. Elksniņš piebilst, ka pēdējo gadu laikā ir vērojams straujš kvalitatīvas produkcijas pieprasījums nozarē. To jūt arī dzīvnieku īpašnieki. Viņš neslēpj gandarījumu par to, ka lauksaimnieki seko pieprasījumam, un Latvijas tirgū arvien vairāk sāk pievērst uzmanību ne tikai daudzumam, bet arī kvalitātei. Daudz ko nosaka arī Eiropas Savienības likumdošana. “Septembrī biju starptautiskajā veterinārārstu kongresā Madridē, kur ieradās 3100 veterinārārstu no 76 valstīm. Varu secināt, ka uz kopējā fona Latvijas produkcija izskatās ļoti labi. Neesam vēl sasnieguši izcilību, daudz pie kā jāpiestrādā, bet virziens ir pareizs. 10 km rādiusā ap Daugavpili zinu dažas izcilas saimniecības, kurās ražoto pienu var dzert pat nepasterizētu. Daudz kas ir atkarīgs no dzīvnieku īpašnieka, jo ir arī pretēji gadījumi.”

Andreja Elksniņa sieva Ilona Elksniņa arī ir veterinārārste. Par vienīgo trūkumu viņš sauc lielo aizņemību darbā, bet piebilst, ka sieva, laikam tādēļ, ka arī ir līdzīgas profesijas pārstāve, izprot to, ka dažkārt mājās atbraukt sanāk vēl. Profesiju viņš sauc par morāli sarežģītu, jo ir jājūt līdzī katram dzīvniekam.

16. septembrī Ilūkstes kultūras un mākslas centrā konkursa “Saimnieks 2022” ietvaros, z/s “Vetiņi” saimniekam Andrejam Elksniņam piešķīra apbalvojumu nominācijā “Gada populārākais uzņēmums – iedzīvotāju simpātija”.

Par projektu

Projekts tika īstenots Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014. - 2020. gadam pasākumā „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju” un pamatojoties uz biedrības “Daugavpils un Ilūkstes novadu partnerība “Kaimiņi”” izstrādātās sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju 2015.—2020. gadam ietvaros.

Kopējais projekta finansējums sastāda 46 910,17 eiro, no kuriem 32 837,12 eiro ir Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai finansējums.

Teksts, foto: D. Bitiņš

PERSONĪBA

ANETE AIZBALTE: “ES NEESMU BURVE, ES VĒL TIKAI MĀCOS”

Līksnas pagasta Kultūras namā atklāta līksnietes Anetes Aizbaltes gleznu izstāde “Es neesmu burvis, es vēl tikai mācos”. Darbi izpildīti galvenokārt akrila un eļļas tehnikās, tās veiksmīgi kombinējot un eksperimentējot.

Arī žanri pārstāvēti visdažādākie – portrets, ainava, pasaku tēli.

“Māksla ir kā tāda burvestība, jo var uzburt ainu, kura reāli neeksistē,” teic jaunā māksliniece. Anete atzīst, ka pašai visvairāk patīk gleznot ko sirreālu un fantastisku.

Aizraušanās ar zīmēšanu Anetei esot kopš bērnības, kad viņa skicējusi dažādus multfilmu varoņus. Pamata zināšanas apguvusi Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolā “Saules skola”, bet profesionāli noslīpējusi Latvijas Mākslas akadēmijā.

Anetes māmuļa Biruta Aizbalte piebilst, ka, jau meitai piedzimstot, esot bijusi pārliecināta, ka Anete būs māksliniece, un tā arī noticis, par ko viņai ļoti liels prieks. Tieši Biruta palīdzējusi sarīkot meitas darbu izstādi dzimtajā Līksnas pagastā. Patī Biruta skolas laikā aizrāvusies ar akvareļiem, tomēr savu talantu nav attīstījusi, izvēloties visu dzīvi veltīt skolotājas darbam. “Nezinu, no kurienes Anetei tas, laikam Dievs devis talantu,” saka Biruta.

Katrs Anetes darbs piesaista uzmanību ar savu neparasto šarmu. Daudzas gleznas ir Anetes fantāzijas auglis, apvienojot dažādus žanrus un rotaļājoties ar krāsām. Nesen viņa uzsākusi jaunu fantāzijas ciklu, apspēlējot dažādus ziedus un to nosaukumus, piemēram, lauvmutiņu laukā noslēpies lauvēns, bet biškrēsliņu laukā krēslā gozējas bite. Šai sērijai

Anetei padomā turpinājums. Uzmanību piesaista dzīvnieku portreti, kas veltīti kaimiņu, draugu un arī pašu mīldzīvniekiem.

Īpašs ir Anetes “ģimenes stūrītis”, kur gleznās atainoti viņai tuvi cilvēki – draugs, vecāki un krustvecāki, ietērpti seno laiku tērpos. “Tas ir mākslinieka uzdevums – veidot gleznu nevis tā, kā visi to redz, bet parādīt no citas puses, kā neviens, iespējams, nekad nav redzējis,” saka māksliniece un piebilst, ka mūsdienās tas ir moderns virziens, daži mākslinieki šādos augstmaņu tērpos ieģērbj dzīvniekus.

Mācoties mākslas akadēmijā, Anete apguvusi prasmi veidot mākslas darbu kopijas, kas viņai padodas ļoti meistarīgi, un viņas gleznas nevar atšķirt no oriģināla. “Mums bija priekšmets – kopēšana. Gājām katru nedēļu uz mākslas muzeju “Rīgas Bērza”, stāvējām uz vietas un gleznojām, ko redzējām. Otrajā kursā bija klusās dabas, trešajā – ainavas, bet ceturtajā – portrets un daudzfigūru kompozīcija,” saka Anete. Viņa piebilst, ka uz vietas gleznot esot vieglāk nekā no fotogrāfijām, jo var redzēt īstās krāsas un precizāk veidot kopiju.

Ikdienā Anete glezno no fotogrāfijām, ņemot tās par pamatu un apvijot ar savu fantāziju.

Daudzi Anetes darbi jau aizgājuši tautiņās, jaunie labprāt glezno pēc pasūtījuma. Viņas jaunākais darbs ir kaķis, kas saritinājies kādā telpā. Izstādes atklāšanā māksliniece aicināja klātesošos dot nosaukumu šai gleznei.

Anetei iekrājijs daudz ideju, ko varētu apvienot dažādās izstādēs. Pašlaik viņa gatavo izstādi, ko varēs skatīt viņas darbavietā – kafējnīcā Rīgā.

Lai arī Anetei ir restauratores diploms, šajā jomā viņa strādāt neplāno, bet izvēlas būt brīvmāksliniece un māca gleznošanu citiem. “Restauratores zināšanas man noder ikdienā, varu restaurēt kādu lietu, galvenokārt gleznas, bet nevēlos ar to saistīt savu dzīvi un veltīt visu savu brīvo laiku,” teic māksliniece. Ikdienā viņai patīk darbs kafējnīcā un vadīt mākslas nodarbības iesācējiem, aicinot uzgleznot kādu darbu un nobaudīt glāzi vīna.

“Tas ir interesants process. Cilvēki domā, ka viņiem nekas nesanāks, bet beigās aiziet katrs ar savu gleznu un ir pārsteigti par labo rezultātu,” Anete iedrošina nebaudīties pamēģināt. Grūtākais esot uzsākt darbu un to pabeigt, bet pārējais process esot jāizbauda. Viņa iesaka sākumā pārgleznot kādu konkrētu attēlu, papildinot to ar savām detaļām. Pateicīgākā tehnika būtu akrils vai guašas krāsas. Pati Anete idejas ilgi patur prātā, pirms ieskicē uz audekla, turklāt dara to uzreiz ar krāsām. “Neesmu vēl pati sasniegusi tādu līmeni, lai varētu uzgleznot visu, ko iedomājos. Man vēl daudz jāmacās un jātrenējas.”

Vēl viena Anetes aizraušanās ir tetovēšana, ko apguvusi pirms pāris

gadiem. “Gribējās mākslu izmantot praktiskāk, padarīt cilvēku ikdienu ar to labāku, jo gleznu paskatīties, aizies un vairs neredzēs, bet tetovējums vienmēr būs līdzī. Tā es nolēmu apgūt tehniku zīmēt uz ādas, jo arī tā ir māksla.”

Arī tetovējumos viņa saglabā reālistisku stilu ar ēnām, tonējumiem, dažādiem tēliem, tos nedaudz stilizējot, lai izskatītos mākslinieciskāk. Tā kā arī tetovējumiem ir savas modes tendences, Anete iesaka vispirms kārtīgi apdomāt savu ideju, pirms to īstenot. Viņa piedāvā saviem klientiem vispirms uzskicēt ideju un ar to nedaudz pastaigāt, lai gūtu pārliecību, ka tieši šo zīmējumu viņi vēlas, un tikai tad skici ietetovē.

Anetes Aizbaltes gleznu izstādi varēs aplūkot Līksnas pagasta Kultūras namā līdz 10. oktobrim.

Uzziņai

* 2017. gadā absolvējusi Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolu “Saules skola” kā interjera dizainere un datorgrafikas dizaina speciāliste;

* 2021. gadā absolvēta restaurācijas apakšnozare Latvijas Mākslas akadēmijā;

* Restaurējusi altārgleznu “Svētais vakarēdiens” un gleznu “Eņģeļi” Naujenes Jezupovas baznīcā, kā arī sienu gleznojumus Spruktu baznīcā;

* Pasniedz gleznošanas nodarbības iesācējiem mākslas studijā “Art and Wine” Rīgā;

* Strādā par vadītāju un baristu kafējnīcā Caffeine Vecrīgā;

* 2019. gadā pirmā personālizstāde “Meža meitas sapņi” Preiļu novadā.

Teksts, foto: Inese Minova

PANDĒMIJA VEICINĀJA RADOŠU IDEJU ĪSTENOŠANU

Ilūkstes Kultūras un mākslas centrā var aplūkot Vitālija Kaušēja darbu izstādi – neparastas gleznas, veidotas no naglām un krāsainiem diegiem uz koka pamatnes. Šo rokdarbu tehniku, sauktu par stīgu mākslu, Vitālijs apguvis pavisam nesen, sākoties pandēmijai, un jautri to sauc par Covid paveidu. “Kādu brīdi strādāt nevarēja, vajadzēja ar kaut ko nodarboties,” tā savu pievēršanos mākslai skaidro Vitālijs. Patī tehnika neesot viņa izdomāta, bet gan uzieta Pinterest tīmekļa vietnē. Patiesībā stīgu māksla izgudrota Anglijā gandrīz pirms četriem gadsimtiem, izmantojot parastās naglas, diegus un veidojot uz dēļiem dekoratīvus rakstus. Ar laiku senā aušanas tehnika tika pilnveidota un kļuvusi populāra pasaulē.

“Pirmie darbi bija ļoti primitīvi, uz finiera plāksnes ar

bieziem neilona diegiem. Vēlāk sāku izmantot krāsainus diegus”. Arī idejas darbiem Vitālijs smeļas internetā, atdarinot citu autoru darbus. Pirmos darinājumus nofotografējis, aizsūtījis māsām novērtēt un guvis atzinību. Vitālijs atzīst, ka šis darbs prasa lielu pacietību un arī precizitāti, jo nagliņas jāsanaglo proporcionāli un simetriski, vienā līmenī. Pa šo laiku ir tapuši ap simts darbi, ko darinājis savam priekam, taču darbi pamanīti un saņemts

piedāvājums tos parādīt plašāki sabiedrībai. Izstādē var aplūkot 38 Vitālija veidotās gleznas.

Vitālijs sevi neatzīst par mākslinieku, vien esot atradis sev jaunu vaļasprieku, kas attīsta radošu iztēli, veicina roku motoriku un nomierina. Ikdienā stresa netrūkstot, tāpēc jāmeklē iespējas relaksēties.

Vitālijs nodarbojas ar uzņēmējdarbību, jau 1992. gadā kopā ar diviem draugiem izveidoja uzņēmumu “Help”,

kam ir plašs darbības spektrs – kautuve, gaļas pārstrāde, valūtas maiņa. Jau krietni vēlāk kopā ar vienu no partneriem Vitālijs pievērsies tūrisma nozarei, izveidojot atpūtas vietu “Sventes Rasa” gleznainā vietā Sventes ezera krastā. Vitālijs atzīst, ka šeit var vērot skaistus saulrietus, kas iedvesmojis radīt arī vienu no viņa mākslas darbiem.

Dzīvē bijis arī posms, kad

Vitālijs iesaistījies politikā un divus sasaukumus bija Ilūkstes novada domes deputāts. Viņš atzīst, ka tolaik izdevies panākt Ilūkstes novada izveidi, veicināt dzīvi pagastos, taču politika kā tāda nesaistīja, turklāt viņš juties vīlies, redzot dažu deputātu nepildītos solījumus.

Pēc izglītības Vitālijs ir fizikas un matemātikas skolotājs, taču pedagoga karjera bija pavisam īsa – gads Iecavas skolā. “Tas bija 1981. gads. Jau toreiz skolotājiem klājās grūti. Par pusotru slodzi saņēmu 150 rubļus, bet pusdienas vietējā ēdnīcā vien maksāja divus rubļus,” stāsta Vitālijs. Atgriezies Ilūkstē, darbojies dažādās sfērās, arī Pilskalnes bijušajā alus brūzī, līdz pievērsies uzņēmējdarbībai.

Uz priekšu Vitālijs lielus plānus nekaļ un uzskata, ka jāuzlabo tas, kas ir, un jāpalīdz saviem četriem bērniem.

Teksts, foto: Inese Minova

DAUGAVA DANTES ALIGJĒRI BIEDRĪBAS MĀKSLINIEKU SKATĪJUMĀ

Augšdaugavas novada Kultūras centrā “Vārpa” atklāta izstāde “ATSPULGI Daugavā”, kurā var aplūkot deviņu Dantes Aligjēri biedrības mākslinieku gleznas, veltītas mūsu likteņuvei Daugavai. Katrs mākslinieks šajā izstādē ar krāsām, izjūtām un asociācijām dāvina skatītājiem savu stāstu par Daugavu.

Dantes Aligjēri biedrības Latvijas nodaļa, kuras pirmsākumi meklējami jau pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados, apvieno vairāk nekā 50 itāļu kultūras speciālistus, māksliniekus un interesentus, ar savu darbību sekmējot sabiedrības interesi par Itālijas kultūru, kā arī Latvijas un Itālijas sadarbību kultūras jomā. Biedrība ir rīkojusi vairākas starpkultūru izstādes, bet pirms trim gadiem pievērsusies pašu likteņupes Daugavas tēmai.

Izstādes kuratore, māksliniece Raimonda Strode atzīst, ka ar Daugavas tēmu mākslinieki vairāk vai mazāk ir saistīti kopš bērnības: “Mēs uzskatām sevi par dzīvojošiem pie Daugavas, tās krastos. Domāju, ka tie, kas mīl dabu, nevar šo savu mīlestību paslēpt nekur.”

Lai arī Dantes Aligjēri biedrības pamattēma ir viss skaistais, kas saistīts ar Itāliju, tomēr mākslinieki sevi uzskata par pašu dzimtenes patriotiem, kuru pienākums ir apdziedāt savas dzimtenes skaistumu. To var paveikt tieši plenēros.

“Izkopdami katrs savu gleznošanas stilu un atvērdami

savu sirdi mākslai, esam sapratuši, ka kaut kur jāveido izstāde ne tikai par Itālijas tematiku, bet jāapkopo mūsu veikums pašu zemē. Tā pirms trim gadiem aizsākās mūsu darbība šīs izstādes veidošanā un kuplināšanā,” stāsta Raimonda Strode.

Daži darbi, kas redzami izstādē, tapuši mākslas plenēros Latgalē, daudzi mākslinieki smeļas iedvesmu individuāli. Pati Raimonda savos darbos gan glezniecības, gan tekstila tehnikā uzmanību veltī divām Daugavas krastā esošām pilsētām – Rīgai un Koknesei.

“Tā šī izstāde ir augusi un mainījusies, pārtapusi. Katrai izstādei un vietai mēs piemeklējam jaunus darbus, lai tā nav konsekvēnti statiska, un arī pašiem ir interesanti. Arī katra telpa dod citu attieksmi, redzējumu. Katrs darbs jaunā vietā izskatās citādāk. Redzot, kā ir iekārtota šī izstāde, var sajūst Daugavas plūdumu, it kā upe tālāk plūst caur jūsu zālī,” teica Raimonda Strode. *“Domāju, ka šeit redzamās ainavas jums dos šo sajūtu, cik Daugavas skati ir bagāti, cik krasti ir bijuši vēsturiski nozīmīgi. Plūdums, gaišums,*

vieglums un dzīvība ir mūsu Daugava. Ar tādu domu vēlamies ar šo izstādi ceļot pa Latviju.”

Viesojoties Augšdaugavas novadā, kas bagāts gleznainiem Daugavas skatiem, mākslinieki smeļas iedvesmu jauniem darbiem, kas papildinās šo izstādi. Raimonda Strode cer, ka izdosies piedalīties kādā mākslas plenērā Augšdaugavas novadā.

Šajā izstādē var aplūkot Alekseja Naumova, Laines Kainaizes, Mairas Veisbārdes, Sarmītes Caunes, Raimondas Strodes, Laumas Palmbahas, Līgitas Caunes, Ineses

Sudares un Tonija Strod darbus.

Dantes Aligjēri biedrības Latvijas nodaļas prezidents un izdevniecības «Jumava» vadītājs Juris Visockis pastāstīja, ka nākamgad iecerēts izdot izstādei veltītu grāmatu, kurā tiks pārstāvēti gan Latvijas vecmeistari, gan Dantes Aligjēri biedrības mākslinieki.

Izstādes atklāšanā čelliste Maija Kalniņa atskaņoja vairāku Itālijas komponistu skaņdarbus, uzburot īpašu noskaņu.

Teksts, foto: Inese Minova

NORISINĀJĀS VIEDOKĻU FESTIVĀLS “ES DIENVIDLATGALĒ VARU!”

23. septembrī Augšdaugavas novada kultūras centrs “Vārpa” kļuva par rosīgu platformu Viedokļu festivālam “Es varu!”, pulcinot teju 100 aktīvākos nevalstisko organizāciju pārstāvjus, lauku iedzīvotājus, partnerību pārstāvjus, sadarbības partnerus un citus aktīvistus no Krāslavas, Augšdaugavas, Preiļu un Līvānu novada, kā arī Daugavpils, lai rosinātu pieredzes un viedokļu apmaiņu, un aicinātu apzināties, ka sabiedrības līdzdalībai ir izšķiroša nozīme.

Viedokļu festivālā piedalījās dažādu nozaru eksperti. Latvijas lauksaimniecības universitātes docents, filozofs Juris Vugulis aicināja uz sarunu par tēmu “Kas ir viedoklis?”. Aktīvo iedzīvotāju fonda vadītājs Ansis Bērziņš runāja par kopienas līdzdalības svarīgumu un atgādināja, ka jau 1. oktobrī mēs visi kopā varam

paveikt vienu svarīgu darbiņu – iet uz vēlēšanu iecirkņiem un nobalsot par mūsu nākamo Saeimu. Eiropas Kustības Latvijā ģenerālsēkretāre Liene Valdmāne diskutēja par tēmu “Es Eiropā”. Savukārt Valsts Kancelejas Stratēģiskās komunikācijas koordinācijas departamenta konsultante Nora Bīteniece aktualizēja medijpratības tēmu un uzsvēra, ka ir ļoti svarīgi iemācīt cilvēkiem atpazīt maldinošu informāciju. Kā maldinoša satura piemērus viņa minēja bieži

sastopamās pseidozinātniskās publikācijas, kas jo īpaši izplatījās līdz ar Covid pandēmiju, kā arī dažādas sazvērestības teorijas un propagandu, kas ļoti apēl pie cilvēku emocijām. “Maldinoša informācija var izplatīties ne tikai teksta formātā, bet arī kā foto vai video. Konstruēt realitāti var, izvēloties rakursu, no kura, piemēram, fotografēt ugunsgrāvu Parīzē protestu laikā. Var nofotografēt tā, ka visa Parīze izskatās liesmu apņemta, vai arī no

augšas, kur var redzēt, ka ugunsgrāvs ir ļoti neliels.” Ja iepriekš mediju speciālisti aicināja sabiedrību izvērtēt informācijas avotu un meklēt līdzīgu informāciju citos avotos, tagad aicina izvērtēt, kā šī informācija liek tās patērētājam justies, analizē izraisītās emocijas. “Bieži vien maldinoša informācija spēlē uz emocijām, grib izraisīt konkrētas emocijas, lai cilvēks izslēdz savu racionālo prātu, nedomā, notic un dalās tālāk,” saka Nora Bīteniece. Pārbaudīt savu medijpratību un nostiprināt teorētiskās zināšanas ikviens varēja viedokļu kafejnīcā “Medijpratība?”, kur LTV žurnālists Ēvalds Dukulis un Latvijas Radio Latgales studijas vadītāja Renāte Lazdiņa piedāvāja interaktīvu nodarbi, aicinot klātesošos atpazīt viltus ziņas un izteikt viedokli par savu izvēli.

Biedrības “Ūdenszīmes” vadītāja Ieva Jātniece vadīja viedokļu kafejnīcu “Kāda ir kopienas balss politikā?”, rosinot sarunu par to, kā spēt kļūt par efektīviem, atbildīgiem un neatkarīgiem sadarbības partneriem, kā uzlabot spēju veidot dialogu ar politikas veidotājiem

un lēmumu pieņēmējiem, kas ir atbildīgi par lauku kopienu ilgtermiņa attīstību.

Savukārt viedokļu kafejnīcā “Vai mani dzird Eiropā?” Eiropas Inovāciju asociācijas vietējai attīstībai valdes loceklis Āris Ādleris un Eiropas Kustības Latvijā ģenerālsēkretāre Liene Valdmāne klātesošos aicināja saprast katram savu vietu Eiropā, runāja par iespējām ietekmēt lēmumus Eiropā, par esošajām ES iespējām un pašu dzīves kvalitātes uzlabošanas un ekonomikas attīstības iespējām.

Viedokļu festivālu rīkoja Latgales plānošanas reģions Europe Direct Dienvidlatgale centrs, Daugavpils un Ilūkstes novadu partnerība «Kaimiņi», Krāslavas rajona partnerība - KRP un Preiļu rajona partnerība.

Projektu “Es Dienvidlatgalē varu!” finansē Islande, Līhtenšteina un Norvēģija caur EEZ un Norvēģijas grantu programmu “Aktīvo iedzīvotāju fonds”.

Pasākumā muzicēja Latgales mūziķis Arnis Slabožanīns.

Teksts, foto: Inese Minova

PERSONĪBA

VANDA KEZIKA: "ESMU DROŠA, KA DARBS VIRZĪSIES TĀLĀK UN DAUDZ LABĀKĀ LĪMENĪ"

"Esmu nedaudz satraukta, jo sāksies jauna dzīve, dzīve bez darba. Nezinu, kā jutīšos, bet ceru, ka labi," savā pēdējā darba dienā teic nu jau bijusī ilggadējā Augšdaugavas novada pašvaldības izpilddirektore Vanda Kezika. Viņai aiz muguras gandrīz 60 gadu darba pieredze, kas prasīja milzīgu atbildību un atdevi. Jau vairākkārt mēģināts pielikt punktu un doties pelnītā atpūtā, taču arvien atradies kāds iegansts vēl uzkavēties. Tomēr 25. augusta sēdē deputāti beidzot pieņēma pozitīvu lēmumu. "Jau sen runāju, ka ir laiks atbrīvot šo vietu un dot iespēju strādāt citiem. Pirmais lēmums aiziet pavasarī bija pārdomāts un vieglāk pieņemams, jo priekšā būtu vasara, būtu, ko darīt, taču respektēju mūsu deputātu un administrācijas viedokli, ka laiks varētu pienākt vēlāk. Un tas ir pienācis. 1. septembrī pirms 60 gadiem sākās mans darba stāžs un 1. septembrī es to pārtraukšu," saka Vanda Kezika.

No skolas politikā

Ass prāts, spēja analītiski spriest un pārzināt katru centu budžetā – tāds acīmredzot ir jaunībā iegūtās izglītības bonuss. Vēl mācoties skolā, Vandai Kezikai īpaši patika matemātika un fizika, tāpēc pēc 8.vidusskolas pabeigšanas iestājusies Daugavpils pedagoģiskajā institūtā apgūt fizikas un elektrotehnikas specialitāti, kas vēlāk pārtapa par fizikas un matemātikas specialitāti. 1968. gadā jau ar skolotājas diplomu kabatā viņa tika nosūtīta darbā uz Mazsalacas astoņgadīgo skolu. Ceļš uz tālo novadu šķitis tāls un svešs, taču jaunā skolotāja uzņemta ļoti sirsnīgi. *"Pamatskola bija liela, vairāk nekā 400 bērni, no kuriem puse dzīvoja internātā. Tā bija vienīgā divplūsmu skola, daudzi skolotāji slikti saprata krievu valodu. Tā kā tolaik nodarbojos ar sportu un visi treniņi bija tikai latviešu valodā, mēneša laikā man nebija problēmu ar latviešu valodu."* Jāpiebilst, ka jaunībā Vanda Kezika nodarbojās ar slēpošanu, vieglatlētiķi, skrēja krosu. Pati gan bikli atzīst, ka neesot bijusi talantīga sportiste, taču vienmēr atbildīgi centusies tiekties uz rezultātiem.

Mazsalacas pamatskolā uzreiz dabūjusi mācīt fiziku visai krievu plūsmai un savu audzināmo klasi. *"Mums bija kolosāls kolektīvs, interesanti pasākumi. Kopā ar bērniem slidojām, paši lējām stadionā ūdeni, lai būtu slidotava. Rudenī rakām kartupeļus, lai nopelnītu naudu ekskursijām, gājām pārgājienos, bija interesanti,"* atceras Vanda

Kezika, kura paralēli strādāja arī Mazsalacas vidusskolas vakara nodaļā.

Pēc četriem gadiem viņa atgriezās savā dzimtajā pusē un sāka strādāt Višķu pamatskolā par mācību daļas vadītāju, pasniedza matemātiku un fiziku. *"Tagad pie mums par deputātu strādā viens mans bijušais audzēknis, kam no 6. klases mācīju matemātiku un fiziku,"* smaidot atklāj V. Kezika. *"Man patika darbs skolā ar bērniem, bet laikam no tā izaugu tepat Viškos."* Tā pamazām darbs no izglītības jomas pārcēlās uz administratīvo, jo pēc divu gadu darba Višķu skolā Vanda Kezika kļuva par metodiķi Daugavpils rajona izpilddomeijas izglītības nodaļā, vēlāk par skolu inspektori.

1985. gadā sākās politiskā darbība, kļūstot par Daugavpils rajona izpilddomeijas sekretāri un priekšsēdētāja vietnieci, vēlāk par partijas komitejas 2. sekretāri. *"Strādāt par izpilddomeijas sekretāri varēju, tikai esot deputāte, tāpēc mani ievēlēja par Nīcgales pagasta deputāti, ar to arī sākās mans darbs pašvaldības izpildinstitūcijās,"* teic V. Kezika, kura pildīja arī Daugavpils rajona Tautas deputātu padomes izpilddomeijas nodaļas speciālistes un vēlāk

Daugavpils rajona padomes lietu pārvaldnieces pienākumus.

Uz Saeimu tikai ar atbildību un pārliecību

Laikā no 1998. līdz 2002. gadam Vanda Kezika bija 7.Saeimas deputāte, ievēlēta no saraksta "Savienība "Latvijas ceļš"". Šo laiku viņa uzskata par ļoti būtisku. *"Esmu pateicīga liktenim, ka man bija iespēja pabūt Saeimā, tā ir pieredze, ko nevar iegūt nekur citur. Bet tas ir smags darbs un otrreiz es nepiekrīstu."* Darbs Saeimā ļāvis pavisam citādāk ieraudzīt valsts pārvaldi un iemācīja uz visu skatīties plašāk. *"Sākumā nebija viegli. Pie dokumentiem sēdēju diennaktīm. Gribēju visu apgūt, lai gan tas nav iespējams, bet ar laiku parādījās pieredze."* Viņasprāt viens no lielākajiem ieguvumiem bija iespēja komunicēt un veidot kontaktus ar sabiedrībā zināmiem cilvēkiem un amatpersonām, tikties ar citu valstu delegācijām, kas deva lielu pieredzi un iespējas risināt daudzus jautājumus. Viņas darbs bija virzīts uz to, lai risinātu jautājumu par Rīgas poļu skolas būvniecību, savukārt Daugavpils rajonā izdevās bijušo keramzīta rūpnīcu pārbūvēt par Nīcgales skolu.

"Domāju, ka tolaik

Saeimā attieksme pret likumu sagatavošanu un rezultātu bija ļoti nopietna. Vienmēr centāties atbraidīt uz vietas, izanalizēt situāciju. Toreiz veidojās sociālās palīdzības likums un valsts pārvaldes iekārtas likums, brīvdienās brauca konsultēt Eiropas eksperti. Nezinu, kā šodien viss notiek no iekšpuses, bet tagad tiek pieņemts daudz likumu, kam vēlāk jāveic grozījumi. Ejot uz Saeimu, jābūt ļoti atbildīgam, ka pildīsi funkciju, kas deputātam uzlikta. Nav būtiski, cik tu uzstāsies plenārsēdēs. Galvenais ir darbs komisijās, kur top likumdošana. Piekrītot iet uz Saeimu, deputāta kandidātam jābūt pārliecībai, ka darbosies atbildīgi," saka bijusī Saeimas deputāte.

Starp reformu dzirnakmeņiem

Ilgajā darba mūžā Vanda Kezika piedzīvojusi dažādas pārmaiņas un ne vienu vien reformu. Pirmajos darba gados izpildinstitūcijā gūta pieredze sadarbībā ar reliģiskām organizācijām, pieņemot no tām ik gadu atskaites un veicot inventarizācijas. *"Kad iecēla par izpilddomeijas priekšsēdētāja vietnieci, bija jautājumi, saistīti ar izglītību, kultūru un sportu. Tad es no citas puses paskatījos*

uz to pašu izglītību, ne tik daudz uz pedagoģisko problēmu risināšanu, cik saistībā ar izglītību – materiālās bāzes, remontu." Spilgtākās atmiņas saistās tieši ar Latvijas neatkarības atgūšanu, kad daudz problēmu bija jārisina ar dažādu struktūru pārņemšanu novadā un ne tikai. *"Vairāk nekā pusgadu strādāju kā izpilddomeijas pārstāve kara komisariātā. Tas bija trauksmains laiks. Izveidojām alternatīvo dienestu, jo mūsu puīši negribēja iet dienēt padomju armijā. Katru dienu rindā stāvēja virsnieki, viņu ģimenes, lai reģistrētos un pie pirmās iespējas varētu viņus atsaukt un ļaut strādāt šeit. Īpaši aktīvas bija māmiņas, kas gribēja, lai atgriežas viņu dēli un dienētu Latvijas armijā. Man bija zaļa burtnīca, kurā rakstījām visus, kas gribēja atgriezties, gatavojām dokumentus. Vēlāk smējāmies, ka pirmie virsnieki Latvijas armijā bija no tās zaļās burtnīcas,"* atceras V. Kezika.

Kopš viņa sākusi darbu kā pašvaldības izpilddirektore, piedzīvotas jau divas administratīvās reformas, kas pēc V. Kezikas domām nav īpaši pārdomātas. *"Manuprāt Daugavpils rajons bija diezgan optimāls. Tad tas sadalījās divos novados un tagad atgriežamies atpakaļ. Domāju, ka arī ekonomiski nav aprēķināts, kādu rezultātu sniegs reforma. Mūsu politiķi citreiz pavirši skatās uz problēmām. Varbūt par maz ņemts vērā vietējo pašvaldību viedoklis. Šodien mūsu Augšdaugavas novads ir optimāls, atgriežamies pie tām pašām rajona robežām."* Vanda Kezika domā, ka mazāka pašvaldība varētu strādāt efektīvāk, to pierādījusi līdzšinējā pieredze, arī paveiktais bijušajā Ilūkstes novadā. *"Mums bija katram savas prioritātes un savs redzējums, varēja attīstīties un izdarīts daudz. Labākais variants būtu, ja mēs paliktu strādāt katrs savā struktūrā."*

"Gribu cerēt, ka viss būs labi"

Pēdējos divus gadus bija jātiec galā ar jauniem izaicinājumiem, kas skar gan kārtējo reformu, gan pandēmiju, bet visvairāk pasauli satricinājis Krievijas izraisītais karš Ukrainā, kas lielā mērā ietekmē arī pašvaldības darbu.

Gadiem ilgi veidotajai pārrobežu sadarbībai pašlaik ir uzlikts krusts. *"Mēs visu laiku lepojāmies, ka mums ir pieci partneri Baltkrievijā, ka īstenojam kopīgus projektus, daudz smēlāmies cits no cita, rīkojam kopīgas nometnes. Tagad mēs likvidējam šo sadarbību. Bet cilvēki, kas dzīvo pierobežā, nav vainīgi."* Daudziem novada iedzīvotājiem kaimiņvalstī dzīvo radi, atrodas tuvinieku kapi un īpašumi, tagad došanās turp apgrūtināta un ir daudz jāskaidrojas un jātaisnojas, kāpēc turp tiek mērots ceļš, saka V. Kezika. Pašlaik pašvaldībai ar kaimiņvalsti pārtrūkuši

visi kontakti un tīri cilvēciski esot smagi, turklāt sadarbības veidošanā ieguldīts liels darbs un gūti panākumi, īstenojot kopīgus projektus. “Kopā ar Braslavas slimnīcu uzrakstījām lielu projektu, pielāgojām un atjaunojām visus mūsu feldšeru punktus, bija izveidota pieredzes apmaiņa ar ārstiem. Liels projekts īstenots sadarbībā ar Grodņas slimnīcu, kā rezultātā mūsu Daugavpils Reģionālā slimnīca iegādājās mobilo mamogrāfu. Pārrobežas sadarbības projekti bija praktiski un vajadzīgi. Diemžēl tās valsts vadītāja dēļ cieš vienkāršie iedzīvotāji.”

Sirds ļoti sāp arī par ukraiņu tautas nelaimi. Pašvaldība sniedz nepieciešamo palīdzību bēgļiem savu iespēju robežās, bet ļoti svarīgs viņiem esot arī morāls atbalsts. “Mēs savulaik atguvām neatkarību, bet Ukrainai citas problēmas – viņi grib atgriezt atpakaļ savu teritoriju. Mums tas process bija dziļāks. Es ļoti labi saprotu, kas notiek Ukrainā. Arī runājot ar bēgļiem. Liela daļa, kas nonāk pie mums, šodien cieš no Krievijas agresijas.” Augšdaugavas novadā regulāri ierodas Ukrainas bēgļi, daudziem tuvinieki palikuši karot dzimtenē. Aprunājoties ar šiem cilvēkiem, veidojas īstais priekšstats par tur notiekošo, ko varbūt nevar redzēt TV. “Viņi nesaprot, par ko tiek sodīti, daži neredz dzīves jēgu, jo dzīvesvieta ir pilnībā iznīcināta. Sākumā mēs optimistiski skatījāmies, ka tas būs mēnesis, divi, bet neredzu, ka situācija ātri mainīsies un viņi varēs atgriezties. Viškos pastāvīgi dzīvo ap 30 ukraiņiem. Daži saka, ka nezina, vai vēl ir, kur atgriezties. Nevienam nezina, kādā stāvoklī viņu mājas, dzīve sākas no jauna. Bieži domāju par šiem cilvēkiem. Parunājot ar viņiem, ļoti smagi uz sirds. Nesaprotu, kā 21. gadsimtā mēs saskārāmies ar tādām problēmām.”

Lai arī netālajā kaimiņvalstī rit karš, Vanda Kezika atzīst, ka Latvijā pagaidām jūtas droši un grib ticēt, ka Baltijas valstīs kas tāds nenotiks. Bet daudz kas būšot atkarīgs no Krievijas un Ukrainas kara iznākuma.

Pamatā ir nopietna attieksme un diskusijas

Bijušais Daugavpils novads vienmēr izcēlies ar mierīgu politisko gaisotni un stabilu darbu, te nenotiek kadru maiņa, kā tas vērojams citviet. Vanda Kezika atzīst, ka nekad nav nonākusi situācijā, ka darbinieks jāatbrīvo no darba tikai tāpēc, ka kādam ir piemērotāka kandidatūra padomā. “Neatceros, ka te, mainoties politiskai varai, sāktu mainīt pašvaldības struktūras un cilvēkus. Velēšanu kampaņas laikā nekad neesmu dzirdējusi deputātu kandidātus izsakām vēlmi kaut ko nomainīt. Mūsu sabiedrībai arī nebūtu pieņemama tāda nostāja. Man tas nebūtu pieņemams un, paldies Dievam, neesmu ar to sastapusies. Ja cilvēks strādā

Triju Zvaigžņu ordeņa saņemšanas dienā kopā ar Latvijas Valsts prezidentu Raimonu Vējonī

Skolu pieņemšana

"Eņu diena" pašvaldībā

2022. gadā Aglonas svētkos

atbilstoši savām funkcijām, prasībām un iespējām, viņam arī jāstrādā. Jau pati likumdošana neparedz nekādu kadru rotāciju bez pamata. Protams, ja ir aizdomas, ka kādas struktūras vadītājs nepilda savus pienākumus, var mainīt, bet mūsu novadā tas nekad nav bijis raksturīgi.”

Arī izpildvaras sadarbība ar politiķiem visus šos gadus veidojusies produktīva, balstoties uz diskusijām un viedokļu

aizstāvēšanu. “Politiskā vara izstrādā stratēģiju, mēs to realizējam. Esmu apmierināta par sadarbību ar politisko varu. Mēs varam apspriest jebkuru jautājumu ar jebkuru deputātu, jo mums ir svarīgs viedoklis pirms lēmumu pieņemšanas. Domāju, ka mums ir kvalitatīvs deputātu sastāvs, varbūt nav tik augsts profesionālais līmenis, bet ir nopietna attieksme. Visas komitejas vienmēr ir interesantas, notiek diskusijas, tas

Daugavpils novada karoga iesvētīšana

liek arī mums nopietnāk gatavot lēmumprojektus, jo par katru vārdu būs jāatbild.”

Vandu Keziku priecē arī tas, ka pašvaldības darbā arvien vairāk iesaistās jaunieši, kas gatavi te strādāt. “Gandrīz uz katru brīvu vietu ir sludinājums, izsludināts konkurss, tiek atlasīti kandidāti. Nevar teikt, ka nepiesakās. Un mums izdodas atlasīt jaunus cilvēkus, par kuriem pēc tam nav kauns. Manuprāt jaunā paaudze gaida nopietnus piedāvājumus. Lielākā daļa ir gatava mācīties. Domāju, ka darbs valsts pārvaldē ir prestižs, tam jābūt tādām.” Vanda Kezika atzīst, ka tikai retos gadījumos kāds nav attaisnojis cerības, taču lielākoties jaunatne ir izglītota vai vismaz zina, kur dabūt informāciju, labi apguvusi informācijas tehnoloģijas, ir gatavi nākt ar jaunām idejām un tās virzīt tālāk. “Pie mums nāk tie, kas gatavi strādāt, galvenais ir viņus vadīt un palīdzēt. Esmu apmierināta ar mūsu jauniešiem. Ar likumu 1. septembrī darbiniekam ir tiesības uz brīvdienu, ja viņa bērns iet 1.-4. klasē. Šogad es vienā dienā parakstīju 18 rīkojumus. Man prieks par to.”

Cilvēks - orķestris

Vadīt lielu kolektīvu, administrēt pašvaldības darbu nav viegls pienākums, tas prasa lielu atdevi un bieži vien brīvo laiku ārpus darba. Ierasta lieta, ka gaisma izpilddirektores kabinetā iedegās vēl ilgi pirms darba laika sākuma un nodzisa, kad kolēģi jau sen bija prom. “Man patīk atnākt agrāk, kamēr neviena nav, visu pārdomāt. Arī vakarā, kad jau neviena nav, visu sakārtot. Darbs man nav prasījis kaut ko ziedot, bet palīdzējis izveidot savu dzīves ritmu. Protams, darbam nav jābūt pirmajā vietā, bet tas man aizņēma ļoti daudz laika. Vienkārši dažreiz ir problēmas, kas jārisina arī brīvdienās, bet tā tas notiek jebkurā darbā. Man vispār patīk strādāt. Ja izdodas sasniegt rezultātu, jūtu gandarījumu,” saka Vanda Kezika, pie kuras ikviens varēja atnākt pēc palīdzības jebkura jautājuma risināšanā. Šķiet, ka šis cilvēks pārzina visas jomas un zina atbildes uz visiem jautājumiem, taču pati Vanda Kezika smaidot attrauc, ka tā gluži nav, taču darba pieredze ļāvusi izveidot savu mehānismu, kā

risināt problēmas – nevis saturiski, bet organizatoriski, kas esot ļoti svarīgi. “Diemžēl beidzamajā laikā savā darbā pārāk aizgāju uz administrēšanu, organizēšanu, darbu ar dokumentiem, finansēm un visu nodaļu kūrēšanu, bet gribētos vairāk iedziļināties un apgūt jaunas tehnoloģijas, programmatūras, ko varētu ieviest pārvaldē, taču tam pietrūkst laika. Varbūt esam arī pārāk konservatīvi. Tāpēc ir vajadzīgs jauns cilvēks, kam to visu vieglāk apgūt.” Jautāta, kādu Vanda Kezika redz savu pēcteci, viņa nevilcinoties teic, ka jaunajam izpilddirektoram jābūt gatavam uzņemties atbildību, strādāt, saprast atšķirību starp pilsētas un lauku pašvaldību, jo tās esot dažādas lietas. “Tā jābūt cilvēkam, kam būs prieks un gandarījums par to, ko dara, no tā ir daudz kas atkarīgs. Es paredzu, ka tas būs cilvēks ar pieredzi, bet gados jauns. Protams, būs konkurss. Taču viegli nebūs, jo darba apjoms liels, jāveido jaunais budžets. Taču domāju, ka darbs virzīsies tālāk un ceru, ka daudz labākā līmenī.”

Vanda Kezika atzīst, ka pēc tik ilgiem gadiem pašvaldībā dodas pensijā ar mierīgu sirdi un bez jebkādiem aizvainojumiem, jo lēmumu pieņēmusi pati. “Esmu pateicīga liktenim, ka man tik ilgi izdevies strādāt. Domāju, ka mūsu pašvaldība ir drošās rokās no politiskās un izpildinstitūcijas puses. Mana komanda strādā jau tik ilgi, ka manas domas un virzieni ir zināmi. Taču, ja būs vajadzīgs mans padoms, priecāšos sniegt atbalstu un atnākt ciemos.”

Priekšā ir daudz brīva laika, kura nekad iepriekš nav bijis. Vanda Kezika atklāj, ka iecerējusi nodarboties ar mūžizglītību, apgūt ko jaunu, veltīt laiku grāmatām un jaunai informācijai, atgriezties pie sava vaļasprieka – rokdarbiem, bet vasarā laiku pavadīs vasarnīcā, kur viņa ik gadu audzē daudz puķu. “Jebkurā gadījumā es nebūšu pasīva,” sola Vanda Kezika.

Uzziņai

2016. gada 12. oktobrī Ordeņu kapituls nolēma par nopelniem Latvijas valsts labā piešķirt Vandai Kezikai Triju Zvaigžņu ordeni.

Teksts: Inese Minova
Foto: Inese Minova un no arhīva

■ DZEJAS DIENAS

RAIŅA MĀJĀ BERĶENELĒ NÓTIKA DZEJAS DIENU PASĀKUMS "SAULES SPĒKĀ SIRDIS SILDA"

9. septembra pēcpusdiena Raiņa mājā Berķenelē aizritēja itin radoši, jo notika tradicionālais Dzejas dienu pasākums, kura koncepcija tika veidota pēc Raiņa poēmas "Ave Sol!" motīviem.

Pasākuma idejas iedzīvināšana tika uzsākta jau šogad, kad 21. martā, Starptautiskajā dzejas dienā, Augšdaugavas novada Kultūras pārvalde izsludināja pavasarīgu dzejas un saulespuķu akciju "Esi sveicināta, Saule!", kuras laikā novada iedzīvotāji un iestādes tika aicināti sēt saulespuķes un lasīt dzeju. Pasākuma scenārijs tika veidots, sabalsojoties ar akcijas mērķi, izmantojot saules un saulespuķu simbolus un vienlaikus demonstrējot seno amatu prasmes, gatavošanos ražas novākšanai un vešanai klētī, tāpēc Dzejas dienu pasākuma centrālā norises vieta bija seno amatu prasmju darbnīca *KLĒTS*.

Dzejas dienas teatrālā veidā atklāja pasākuma vadītāji – Raiņa mājas Berķenelē direktore Inese Bērziņa, aktieris Viesturs Rencis un Raiņa mājas Berķenelē galvenā speciāliste Eva Bogdāne. Klēts bēniņos tika atklāta Danutes Vēzes izstāde "Drānu drānas dūmiem

segta" un Zigmunda Lauriņa izstāde "Augu paklāji". D. Vēze izstādes atklāšanā stāstīja par to, kā tapa viņas darbi – atbrīvojoties no vecajām lietām – dvieļiem un drānām. Izveidotos mākslas darbus viņa "krāsoja" dūmos, kā arī pupu un sīpolu mizās.

Pēc izstādes atklāšanas visi pasākuma dalībnieki tika aicināti ielūkoties šūšanas darbnīcā un otrajā klētī telpā, kur notika auduma aplikāciju un augu paklāju veidošanas meistarklases. Ar siltu tēju rokās pasākuma apmeklētāji devās atpakaļ uz klēts galveno telpu, kur notika digitālā dzejas kopkrājuma "Augšdaugavas novads dzejā" prezentācija. Tās laikā tika aicināti lasīt dzeju klātesošie Augšdaugavas novada dzejnieki – Zinaīda Ķedere, Anīta Lipska un Diāna Čiževska. A. Lipska un D. Čiževska ne tikai iesūtīja dzejoļus krājumam, bet arī sniedza būtisku ieguldījumu šī gada Dzejas dienu

organizēšanā un dzejas krājuma sakārtošanā un digitalizēšanā. Dzejas krājumam varēja iesūtīt arī tādus dzejas darbus, kas veltīti Augšdaugavas novada iedzīvotājiem un ievērojamām personām. Viena no tām – Augšdaugavas novada pašvaldības Kultūras pārvaldes vadītāja Ināra Mukāne, kurai dzejoli "Dzejas nakts Bebreņes mēness gaismā" tālajā 1988. gadā veltīja Marta Bārbale. I. Mukāne atzina, ka dzeju lasīt nemaz nav tik viegli un aicināja ikvienu veltīt septembra vakarus dzejas lasīšanai.

Dzejas krājums pieejams šeit – issuu.com/naujenestautasbiblioteka/docs/augšdaugavas_novads_dzej_2022.

Turpinājumā rakstnieks un žurnālists Osvalds Zembris pasākuma dalībniekiem novadīja sarunu ciklu "Ko nozīmē būt rakstniekam 21. gadsimtā?". Viņš stāstīja, ka rakstniekiem mūsdienās ir daudz izaicinājumu. Daloties savā

pieredzē, Osvalds vilka paralēles ar Raini, uzdodot jautājumu – kā viņš justos 21. gadsimtā? "Droši vien Rainis būtu dziļi pārsteigts par esošo latviešu valodas apdraudējumu. Pamatā tas notiek angļu valodas ietekmē, jo atšķirībā no krievu valodas un rusifikācijas, ko Rainis pieredzēja, tas notiek dabiski, jo angļu valodu neviens neuzspiež.", norādīja O. Zembris. Mūsdienās katra jaunākā paaudze lasa arvien mazāk un mazāk, atzina rakstnieks. Pēc viņa vārdiem, lasot biezu grāmatu, jaunatnei ir ļoti sarežģīti noturēt uzmanību. Paradoksāli, bet vienlaikus ar lasīšanas intereses mazināšanos, autoru, kas raksta, paliek arvien vairāk. Arī izdoto grāmatu skaits palielinās.

Nākamajā pasākuma daļā tika sumināti dzejas un saulespuķu akcijas "Esi sveicināta, Saule!" fotokonkursa uzvarētāji.

Ikviens interesents varēja līdzdarboties ārtelpas mākslas

objekta "Atmosties, dzelzsl!" veidošanā, kā arī izkalt naglu kalēja Edgara Vronska vadībā. Muzikālo noskaņu radīja Kristiāna Dāvida pamatskolas audzēkņi un pedagogi, Domātavā darbojās brīvdabas instalācija "Raiņa dzejas un meijas". Dzejas dienu noslēgumā visi klātesošie tika aicināti mieloties ar Berķenes pusmuižas krāsns pavarda sarūpētajiem gardumiem.

Pateicamies ikvienam pasākuma apmeklētājam un visiem, kas atbalstīja un sniedza savu pienesumu Dzejas dienu organizēšanā!

Uz tikšanos nākamgad – Dzejas dienās, kuras tiks aizvadītas garās pupas zīmē, kas ir bagātības, vieduma un spēka simbols!

Teksts:
Dainis Bitiņš un Eva Bogdāne
Foto: Dainis Bitiņš

DZEJAS UN SAULESPUĶU AKCIJAS "ESI SVEICINĀTA, SAULE" FOTOKONKURSA UZVARĒTĀJU GODINĀŠANA

Augšdaugavas novadā norisinājās dzejas un saulespuķu akcija "Esi sveicināta, Saule!". Tās ietvaros novada iedzīvotāji un iestādes tika aicināti piedalīties izaudzēto saulespuķu fotokonkursā, lai noskaidrotu novada garāko, lielāko un dzejiskāko saulespuķi. Uzvarētāji tika paziņoti dzejas dienās 9. septembrī Raiņa mājā Berķenelē.

Aktivitāte ir bijusi liela gan no iestāžu puses, gan iedzīvotāju vidū. Iesūtītas 128 izaudzēto saulespuķu fotogrāfijas, divi video un daudz dzejas rindu par saulespuķēm.

Nominācija Garākā saulespuķe

Uzvarētāji nominācijā "Garākā saulespuķe" ir Šēderes pagasta bibliotēka un kultūras nams kopā ar mazajiem dārzniekiem, kas pavasari ir iesējuši sēklas, plānojuši, cik tad lieli izaugs ziedi, un rezultāts pārsteidza pašus dārzniekus, jo saulespuķes izauga necerēti garas un kāpa pat uz jumta. Garākā saulespuķe ir 3,96–4 m.

Nominācija Lielākā saulespuķe

Uzvarētājs nominācijā "Lielākā saulespuķe" ir Laucesas pagasta

bibliotēka. Zieda diametrs 34 cm, lapas 44,5 cm.

Nominācija Bagātākā saulespuķe

Uzvarējusi Elvīra Kokina, kura Maļinovas pagastā ir izaudzējusi saulespuķi ar 24 ziediem.

Nominācijā Dzejiskākā saulespuķe ir vairāki uzvarētāji:

- Alīna Ļeonova un Marija Zaiceva no Naujenes pagasta, Locikiem, kas Lociku bibliotēkā kopā ir izaudzējušas saulespuķi no plastilīna, visu audzēšanas procesu nofilmējot un uzrakstot dzejoli par saulespuķi, kas vecmāmiņas dārzā skaisti gozējās;

- Ilūkstē ir izaudzēta 3, 27 m gara saulespuķe, kas katram dāvā cerību uz mieru. Pateicamies Rūtai Reinei par dzejisko saulespuķi, kuras ziedi piepildīti ar burvību un laimi;

- Vaboles pagastā ir izaudzēta

Saules puķe, Zelta puķe.

Pateicamies Lāsmāi Kucinai par audzētajām saulespuķēm un tām veltītajām skaistajām dzejas rindām;

- Aiz Kalupes Saleniekos arī ir izaudzētas īpaši dzejiskas saulespuķes. Oļesjai Aleksejevai izdevies noglāstīt sauli, un saule tagad mājā viņā, kas īpaši redzams arī iesūtītajos saulainajos fotoattēlos;

- Naujenes pusē ir izaudzētas dzejiskas saulespuķes. Par īpaši mākslinieciskiem fotoattēliem vēlamies pateikties Olgai Kuzminai;

- Biķernieku pagastā ir izaudzētas gan garas, gan lielas, gan dzejiskas saulespuķes. Pateicamies Biķernieku pagasta 241. Mazpulkam "Rīta Blāzma" par dzejiskām saulespuķēm;

- Liksnas pagastā ir izaudzēta pat vesela Saules māja, kas ar sirsniņu

priecē garāmgājējus. Pateicamies Liksnas pagasta kultūras namam un amatiermākslas kolektīviem par dzejisko saules māju.

Dzejas un saulespuķu akcija "Esi sveicināta, Saule!" tika izsludināta starptautiskajā dzejas dienā 21. martā. Ideja sēt dzejiskās saulespuķes radās, pateicoties tam, ka Raiņa māja Berķenelē ir viena

no saules dzejnieka Raiņa bērības vietām, un Latvijas tālākajā Dienvidu punktā Dmenes pagastā ir uzstādīta Viļņa Titāna skulptūra "Saules puķe".

Teksts:
Kristīne Saulīte, Dainis Bitiņš
Foto: Dainis Bitiņš,
Olga Kuzmina

**IZSKANĒJIS
SKATUVES RUNAS
KONKURSS
“ZELTA SIETIŅŠ 2022”**

16. septembrī Raiņa mājā Berķenelē notika Augšdaugavas novada Kultūras pārvaldes organizētais Skatuves runas konkurss “Zelta sietiņš”, kurā piedalījās 43 skolēni no Daugavpils, Augšdaugavas, Jēkabpils, Krāslavas, Rēzeknes, Līvānu un Preiļu novada izglītības iestādēm. Dalībnieki uzstājās trīs grupās: 2. – 4. klašu, 5. – 9. klašu un 10. – 12. klašu grupā.

Konkurss tiek rīkots jau kopš 2001. gada ar mērķi popularizēt Raiņa un Aspazijas literāro un kultūrvēsturisko mantojumu, vienlaikus sekmējot Augšdaugavas novada, Daugavpils pilsētas, kā arī citu Latgales reģiona novadu un pilsētu izglītības iestāžu bērnu un jauniešu skatuves runas prasmju attīstību, emocionālo un radošo pašizpaušmi.

Konkursa dalībnieku dzejas un prozas fragmentu priekšnesumus vērtēja žūrija, kuru vadīja Augšdaugavas novada kultūras centra “Vārpa” direktore Inta Uškāne, žūrijā darbojās Augšdaugavas novada Kultūras pārvaldes vadītāja Ināra Mukāne, Indras Mūzikas un mākslas skolas mākslas pedagogs, aktieris Māris Susejs, Daugavpils pilsētas bērnu un jauniešu centra “Jaunība” teātra studijas vadītāja, aktrise Līga Ivanova-Korlaša, Daugavpils Universitātes Latviešu literatūras un kultūras katedras docente, Dr. philol. Rudīte Rinkeviča un Augšdaugavas

novada Izglītības pārvaldes interešu izglītības metodikē Inese Zuģicka.

Pēc visu dalībnieku uzstāšanās žūrija devās apspriesties un noteikt laureātus. Tikmēr klātesošos uzrunāja grāmatas “Raiņa ielas cirks” autore Luīze Pastore un grāmatas ilustratore Ieva Jurjāne, kuras pastāstīja par pašu grāmatas ideju un tapšanu, kā arī aicināja iesaistīties kāda radoša uzdevuma

veikšanā par Raiņa tēmu.

Luīze Pastore ir bērnu un pusaudžu grāmatu autore, kuras darbi novērtēti ar starptautiska un nacionāla līmeņa literārajām balvām. “Raiņa ielā viss bija kā parasti, kad piepēši...” tā sākas visas astoņas nodaļas autoras jaunākajā grāmatā “Raiņa ielas cirks”. Izrādās, Latvijā ir 11 Aspazijas ielas un 66 Raiņa ielas. Luīze Pastore pastāstīja, ka

grāmatas ideja radusies, nejauši pastaigājoties ar suni pa vienu no Raiņa ielām Latvijā un vērojot tajā sastaptos cilvēkus. Autore uzmanību piesaistījusi kāda meitene ar mugursomu plecā un saldējumu rokā, kura savā sētā ienākusi nevis pa atvērtiem iebraucamajiem vārtiem, bet pārkāpusi pāri sētai. Autore izstāstīja arī kādu divainu ainu, ko novērojusi tajā pat ielā, proti, uz plaša mauriņa nelielas mājas priekšā atradies novietots klozetpods. No mājas iznācis opītis ar saldējumu rokā, apsēdies uz poda kā uz atpūtas krēsla un sācis kāri ēst, pētot apkārtni. “Šajā brīdī sapratu, ka man jāraksta grāmata par Raiņa ielu. Un nosaukums “Raiņa ielas cirks” uzvedina uz domām, cik neparasta ir šī iela, vide un cik dažādi interesanti cilvēki var sadzīvot vienā ielā.” Grāmatas galvenās varones ir divas meitenes, kuras dzīvo katra savā Raiņa ielas galā, satiekas, draudzējas. Tā autore apspēlē Rainim svarīgos jēdzienus - gals un sākums. “Tas ir stāsts par cilvēkiem, kas dzīvo Raiņa ielā, par draudzēšanos, par spēju kopā radīt svētkus, kopienu, lai cik dažādi mēs nebūtu.”

Veidot ilustrācijas grāmatai Luīze aicinājusi savu draudzeni, mākslinieci Ievu Jurjāni, ar kuru iepazinušās laikā, kad Ieva veidojusi darbus izstādei “Gals&Sākums” un izteikusi piedāvājumu uzgleznot Luīzes jaundzimušo dēliņu.

Pēc apspriešanās žūrija paziņoja konkursa rezultātu:

2. – 4. klašu grupā galveno balvu ieguva Ernests Dambrāns no Viesītes vidusskolas, 5. – 9.

klašu grupā balvu ieguva Saskaņas pamatskolas skolniece Elza Korsiete, bet 10. – 12. klašu grupā – Daugavpils Valsts ģimnāzijas skolniece Dagnija Poļakeviča.

Visi konkursa dalībnieki saņēma Kultūras pārvaldes pateicības rakstus un grāmatas, savukārt konkursa laureāti tika apbalvoti ar tēlnieces Mairitas Folkmanes veidoto speciālo konkursa balvu “Zelta sietiņš”.

Ernests Dambrāns konkursā piedalījās pirmo reizi un uzreiz izcīnīja uzvaru. Pūsis atzīst, ka ikdienā nav liels grāmatu lasītājs, taču konkursam gatavojies labprāt un plāno arī turpmāk piedalīties. Elza Korsiete jau trešo gadu savā grupā ir pirmo trīs labāko dalībnieku vidū, taču beidzot saņēma galveno balvu. Konkursā Elza deklamēja Aspazijas dzeju, jo tā jaunieši piesaista ar neparasti vieglo smagu tēmu atveidojumu. Dagnija Poļakeviča ieguvusi nu jau otro “Zelta sietiņa” balvu, iepriekš kļuvusi par laureāti pirms vairākiem gadiem sākumskolas grupā. Dagnija atzīst, ka dzeja un literatūra esot kas tāds, kur var pazust, aizdomāties un sapņot par šodien un nākotni. Arī Dagnija izvēlējās konkursam Aspazijas dzeju par mīlestību, jo šī dzeja viņai esot vistuvākā.

Augšdaugavas novada Kultūras pārvaldes vadītāja Ināra Mukāne pateicās visiem konkursa dalībniekiem, pedagogiem un vecākiem, kas atbildīgi gatavojās pasākumam un aicināja arī turpmāk piedalīties konkursā “Zelta sietiņš” un cīnīties par balvām.

Teksts, foto: Inese Minova

**AUGŠDAUGAVAS
NOVADĀ
TIKA ATKLĀTS
JAUNAIS
VELOMARŠRUTS NR.
790
“PA PIRMĀ PASAULES
KARA BUNKURIEM”**

25. septembrī Augšdaugavas novadā tika atklāts jaunais velomaršruts Nr. 790 “Pa Pirmā pasaules kara bunkuriem” sadarbībā ar Zarasu tūrisma un biznesa informācijas centru. Velomaršruts izveidots Latvijas un Lietuvas pārrobežu programmas projekta LLI-501 “Pirmā pasaules kara mantojuma tūrisma maršruta un ekspozīcijas izveide ar mērķi piesaistīt apmeklētājus pierobežas zonā” ietvaros.

Jaunais velomaršruts Nr. 790 norisinājās posmā: Ēģipte, Medumu pagasts, Augšdaugavas novads – Zemgale – Turmantas – Zarasi – Ēģipte, tā kopējais garums ir aptuveni 36 km.

Brauciena laikā ikvienam dalībniekam bija lieliska iespēja piedalīties dažādās interesantās ekskursijās. Latvijas pusē ekskursiju vadīja Medumu pamatskolas vēstures skolotāja Miropija Petkune, kura stāstīja par Pirmā pasaules kara laika notikumiem Medumu pagastā.

Savukārt Lietuvas pusē, Turmantas pilsētā, par Pirmā pasaules kara bunkuriem stāstīja zinošs gids Ramūnas Keršys no Zarasu tūrisma un biznesa informācijas centra.

Velomaršruta atklāšanas pasākumā piedalījās daudz cilvēku gan no Latvijas, gan no Lietuvas - ap 60 velo entuziasti.

Gan pasākuma sākumā, gan

beigās notika enerģiskas fiziskās aktivitātes un aktīva un veselīga dzīvesveida popularizēšana, lai velobrauciena sākumā dalībnieki varētu kārtīgi iesildīt savu ķermeni, bet brauciena beigās atslābināt muskuļus.

Velomaršruta Nr. 790 atklāšanas pasākuma noslēgumā kara lauka virtuve piedāvāja baudīt garšīgas pusdienas istā bunkurā.

Īstenojot Latvijas un Lietuvas pārrobežu programmas projektu, Augšdaugavas novadā tiek veidota vēsturiskā ekspozīcija, kas paplašinās tūrisma piedāvājumu novadā un izceļos vēsturiskās norises Medumu pagastā.

Pirmā pasaules kara laikā Latvijas un Lietuvas teritorijā vairākus gadus atradās frontes „Dzīvības

un Nāves” līnija. Tās abās pusēs tika būvēta sarežģīta nocietinājumu sistēma ar ierakumiem, tranšējām un bunkuriem. Tūkstošiem karavīru te cīnījās un krita sīvās kaujās, par ko liecina neskaitāmie kritušo karavīru apbedījumi.

Liels paldies visiem vēstures un dabas mīļotājiem, kas piedalījās velomaršruta Nr. 790 “Pa Pirmā pasaules kara bunkuriem” atklāšanas pasākumā! Uz tikšanos nākošreiz!

*Informāciju sagatavoja:
Viktorijs Parņevičs
Augšdaugavas novada
pašvaldības iestāde “TAKA”
+371 65476748,
+371 29431360.
turisms@augsgdaugavasnovads.lv*

TŪRISMS

■ UZŅĒMĒJDARBĪBA

GALDNIKA DARBŅĪCĀ PILSKALNĒ TOP NEPARASTI PRODUKTI

Pilskalna pagastā zemnieku saimniecībā “Senči” saimnieko amatnieks Aivars Žurila ar ģimeni, turpinot iekopt senču zemi. Saimniecībā izveidota galdnieka darbnīca, kur top dažādi cēlloka izstrādājumi – mēbeles, sienas pulksteņi un virtuves piederumi. Aivars izgatavo arī neparastus pasūtījumus, piemēram, dzimtas kokus.

Darbnīcas pirmsākumi meklējami 2017. gadā, kad Aivars pārcēlās no Jēkabpils uz sievas senču mājām Pilskalna pagastā. *“Piemērotākais, ko varētu šajā vietā uzsākt, ir mācīties strādāt ar koku. Gribējās iesākt ko tādu, kam nebūtu tikai sezonāls raksturs, bet strādāt varētu visu gadu,”* teic saimnieks. Pirmie divi gadi tika pavadīti, iepazīstot kokmateriālu kā tādu un mācoties ar to strādāt. Iepriekšējās pieredzes kokapstrādē nebija, to visu nācās apgūt pašmācības ceļā. Aivars atklāj, ka līdz šim dzīvē bija nodarbojies ar daudzām nozarēm, bet vislielāko dzīves posmu pavadījis darbā ar datoriem. *“Lai iemācītos strādāt ar koku, biju daudz ko apskatījis internetā, kur var iegūt vērtīgas zināšanas par citu pieredzi un to, kādas tehnikas viņi izmanto. Centos izveidot savu rokrakstu un pieeju.”*

Darbnīcā tiek veidoti visdažādākie izstrādājumi no koka – pulksteņi, gaļas dēļi, arī masīvkoka mēbeles – soli, galdi un gultas. Gravējumi, grebumi, suvenīri, dekorī, apbalvojumi – katrs darbs ir individuāls un tikpat kā vienā eksemplārā. Šeit katram izdosies atrast kaut ko piemērotu sev. *“Pulksteņi bija pirmais, ar ko sākās manas gaitas kokapstrādē. Tas ir samērā vienkāršs produkts, kam ir praktisks pielietojums, turklāt tas ir arī dekoratīvs priekšmets. Bez iepriekšējām zināšanām iesākt ar galdu vai logu izveidi nebūtu prātīgi,”* teic A. Žurila. No neparastiem pasūtījumiem Aivars piemin dzimtas koku, kuru kāds iedzīvotājs vēlējas ozola formā. Lai to izveidotu, bija pat nepieciešama sadarbība ar citiem meistariem. *“Dažu gadu laikā tapuši vairāk nekā 400 izstrādājumi, un katrā no tiem kaut kas ir palicis no manis. Sākumā top produkta skice, kas tiek apspriesta ar pasūtītāju, lai saprastu, kas konkrēti ir nepieciešams. Tiek piedāvāti gan dažādi varianti, gan materiāli vai arī tik svarīga lieta, kā savienojuma veidi.”* Pašā sākumā cilvēki vairāk pasūtīja pulksteņus, bet vēlāk populāri kļuva arī virtuves dēļi.

Darbnīca atrodas pavisam netālu no dabas lieguma “Pilskalna Siguldiņa”, tāpēc pēc dabas baudīšanas un pastaigas pa takām ikviens var droši doties baudīt mākslu galdnieka darbnīcā, uzzināt visu par un ap kokiem, jo “Urtawood” saimnieki aicina iepazīt

koka enerģiju un spēku tā dažādajās izpausmēs un reizē arī pārbaudīt savas zināšanas aizraujošā, izzinošā viktorīnā. *“Tiklīdz sāku pats nodarboties ar koku, es sapratu, ka katram no tiem ir savas īpašības, savas apstrādes tehnoloģijas un es pat teiktu - sava aura. Par to, kā koku var pielietot, un par to īpašībām var stāstīt ļoti daudz, ko es arī mēģinu parādīt ekskursantiem.”* Aivars atzīst, ka skuju koki to tehnisko īpašību - sveķainuma un koksnes mīkstumā dēļ nav izmantojami kokapstrādē. Pārsvārā tiek izmantoti lapu koki – cēlloki, jo tiem jābūt izturīgiem un cietiem, lai varētu veikt precīzus frēzējumus un gravējumus. Koks nevar būt arī pārāk plūksnains kā apse. Problemātiska apstrādē ir arī kļava un goba. Ozols, osis un melnalksnis ir koki, no kuriem ir iespējams darināt izstrādājumus, skaidro A. Žurila.

Darbnīcā ir iespēja piedalīties dažādās aktivitātēs, arī paši darbnīcas īpašnieki labprāt iesaistās un ir atvērti interesantiem projektiem.

“Senču” saimniecībā pārsvarā ierodas vietējie tūristi, bet, kad Sēlija ieguva lielāku atpazīstamību, lielā skaitā brauca arī kurzemnieki. Uz pandēmijas un kara fona apmeklētāju skaits ir strauji nokritis. Pirms diviem – trim gadiem Aivars aktīvi piedalījās gadatirgos, bet pašlaik cilvēku pirktpēja ir kritusies, un, kā skaidro saimnieks, tas vairs nav tā vērts.

Izstrādājumus Aivars veido ar dažādiem instrumentiem –

zāģiem, ēvelēm, slīpmašīnu u.c., bet agrāk vienīgais instruments bija frēzēšanas darbgalds, uz kura tika apgūtas nepieciešamās iemaņas. “Šis

datorvadāmais frēzēšanas galds ir universāls, ar to var veidot visu.”

Viens no spēcīgiem stimuliem uzsākt uzņēmējdarbību bija LEADER projekts, kurš ideju atbalstīja finansiāli. Lai realizētu kādu savu ideju, tai ir jābūt dzīvotspējīgai, jābūt biznesa plānam jeb izdzīvošanas modelim, kā notiks naudas pelnīšanas process. Nākotnes plānos “Senčiem” ir idejas tūristu piesaistei. *“Pagājušajā dzīves vietā ar sievu noorganizējām veloorientēšanās sacensības, kuras guva lielu atsaucību. Ir doma organizēt šāda veida sacensības arī Pilskalnē. Mums ir velosīpēdi, un šogad jau bijām izbraukājuši Sēlijas pusi pa velomaršrutiem.”*

Aivara dēlam Artūram patlaban ir seši gadi un viņš aktīvi palīdz ar

koka viktorīnas pasākumiem, daudz stāsta arī par Pilskalna Siguldiņu, bet sieva Agnese ļoti atbalsta morāli. *“Esam trīs “A” komanda,”* smeļ saimnieks. “Senču” mājās dzīvojas arī divi suņi.

Darbnīcas īpašnieki ir atvērti idejām, dažādiem risinājumiem un sadarbībai ar klientu, lai kopā īstenotu visneparastākos projektus. “Urtawood” būs interesanta vieta arī skolēnu grupām, tāpēc noteikti dodies kopā ar klasi un savu vizīti piesaki iepriekš!

16. septembrī Ilūkstes kultūras un mākslas centrā konkursa “Saimnieks 2022” ietvaros z/s “Senči” saimniekam Aivaram Žurilam piešķir apbalvojumu nominācijā “Gada amatnieks”.

Teksts, foto: Dainis Bitiņš

AUGŠDAUGAVAS NOVADS PĀRSTĀVĒTS IZSTĀDĒ “RIGA FOOD 2022”

No 8. līdz 10. septembrim Rīgā, Ķīpsalā, norisinājās starptautiskā pārtikas izstāde “Riga Food 2022”, kurā piedalījās 400 pārtikas uzņēmumi no 25 valstīm. Lai atbalstītu savu novada uzņēmējus, izstādē tika izveidots Augšdaugavas novada pašvaldības kopstends. Tajā mūsu novada pārtikas ražotāji priecēja izstādes apmeklētājus ar savu produkciju. Šogad izstādes apmeklētāji varēja nobaudīt un iepazīties ar mūsu novada uzņēmumu SIA “KAZANOVA”, SIA “Lauksaimnieka gardumi”, zemnieku saimniecības “Līdumi”, atpūtas kompleksa “Lielbornes muiža” un ģimenes uzņēmuma “Dvietes īstais lauku saldējums” piedāvājumu.

Jau tradicionāli starptautiskās izstādes “Riga Food” atklāšanas pasākumā notika izcilas kvalitātes pārtikas produktu konkursu uzvarētāju apbalvošana. Arī šogad tika apbalvoti augstas kvalitātes piena, medus un maizes konkursa uzvarētāji, starp kuriem balvu par 3. vietu medus konkursā ieguva Augšdaugavas novada zemnieku saimniecības “Līdumi” saimniece Gunta Some. Apsveicam!

VOKĀLIE ANSAMBLI SATIKĀS KONCERTSKATĒ

23. septembrī izskanēja Augšdaugavas novada vokālo ansambļu koncertskate “Lai ieskanas rudens!”, pulcējot vokālos ansambļus, kas darbojas pašvaldības kultūras iestādēs. Šāda koncertskate tiek rīkota ik gadu ar mērķi veicināt vokālo ansambļu profesionālo meistarību, sekmēt repertuāra paplašināšanos un muzicēšanas tradīciju saglabāšanu.

Skatē piedalījās vokālie ansambļi piecās kategorijās – bērnu, senioru, sieviešu, vīru un jauktie vokālie ansambļi.

Ansambļu sniegumu vērtēja žūrija, kuras sastāvā bija kordinģents, komponists un pedagogs Jevgeņijs Ustinskovs, mūzikas pedagoģe, kordinģente Anita Zarāne un mūzikas pedagoģe Daina Paukste.

Saskaņā ar skates nolikumu katram ansamblim bija jāizpilda trīs dziesmas: vienu latviešu tautsdziesmas apdari, vienu latviešu komponista oriģināldziesmu un vienu brīvas izvēles dziesmu. Turklāt visiem kolektīviem vismaz divas dziesmas bija jāizpilda a capella.

Žūrijas komisijas vadītājs Jevgeņijs Ustinskovs izteica gandarījumu, redzot dziedātāju vidū gan ilggadējus dalībniekus, gan jaunas sejas, tāpat pauda atzinību par jauniem un skaistiem skatuves tērpiem. *“Man prieks, ka novadā ir dažādi kolektīvi – gan bērnu un jauniešu, gan jauktie, sieviešu un vīriešu, ir arī pusprofesionāls kolektīvs. Kopumā viss bija pozitīvi, jo īpaši pēc covid. Patikami, ka cilvēki turpina dziedāt*

un to dara labā līmenī,” teica J. Ustinskovs.

Noklausoties visu kolektīvu sniegumu, žūrija izteica savu vērtējumu.

III pakāpes diplomu saņēma Maļinovas pagasta Saieta nama bērnu vokālais ansamblis „Avenes” (vadītāja Tatjana Zviceviča), Kalkūnes pagasta bērnu vokālais ansamblis „Zariņi” (vadītāja Larisa Sauleviča), Naujenes Kultūras centra bērnu vokālais ansamblis „Odziņas” (vadītāja Tatjana Zviceviča), Kalupes pagasta vīru vokālais ansamblis „Čvartaks” (vadītājs Ansis Ataols Bērziņš) un Dmenes kultūras nama jauktais vokālais ansamblis „Aizturi elpu” (vadītājs Zigfrīds Pļiška).

II pakāpes diplomu saņēma Sabiedriskā centra „Laucesa” senioru vokālais ansamblis „Prieks” (vadītāja Inna Kralika), Salienas kultūras nama senioru vokālais ansamblis “Melodija” (vadītāja Natālija Davidova), Silenes kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis “Līgaviņas” (vadītāja Inna Kralika) un Kalkūnes pagasta sieviešu vokālais ansamblis „Pērles” (vadītāja Brigita Madelāne).

I pakāpes diplomu saņēma Līksnas pagasta Kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis “Elēģija” (vadītāja Diāna Laizāne), Nīcgales pagasta Tautas nama sieviešu vokālais ansamblis „Dzirkstelītes” (vadītāja Žaneta Gasjaņeca) un Subates Kultūras

nama sieviešu vokālais ansamblis “Sonāte” (vadītāja Gunta Radzoba).

Augstākās pakāpes diplomu saņēma vienīgi Augšdaugavas novada Kultūras centra “Vārpa” vokālais ansamblis „Stage On” (vadītāja Tatjana Vucāne).

Pirmās un augstākās pakāpes ieguvēji – “Stage On”, “Dzirkstelītes”, “Sonāte” un “Elēģija” – virzīti tālāk uz Latvijas vokālo ansambļu 2022. gada konkursa pirmo kārtu, kas notiks 29. oktobrī KC “Vārpa”.

Naujenes kultūras centra slāvu tradīciju ansamblis “Radenie” Tatjanas Čuprovas vadībā, kurš izveidots ar mērķi pētīt slāvu tradīcijas, ieražas un mutvārdu folkloru, piedalījās skatē ārpus

konkursa, izpildot slāvu garīgos dziedājumus. J. Ustinskovs izteica gandarījumu par izpildījumu un ierosināja kolektīvam startēt Latvijas dziesmu un deju svētkos kā mazākumtautību kolektīvam.

Diemžēl Višķu pagasta sabiedriskā centra sieviešu vokālais ansamblis “Anima Corde” nevarēja ierasties uz koncertskati dalībnieku slimības dēļ, taču ir izvirzīts doties uz Latvijas vokālo ansambļu 2022. gada konkursa pirmo kārtu.

Teksts, foto: Inese Minova

IEDZĪVOTĀJI TIEK AICINĀTI PIETEIKTIES ELEKTRONISKIEM NĪN MAKSĀJUMA PAZIŅOJUMIEM

Nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) maksāšanas paziņojuma sagatavošana un nosūtīšana pa pastu fiziskām personām Latvijas pašvaldībām gadā izmaksā vairāk kā miljonu eiro, liecina SIA “ZZ Dats” veiktie aprēķini. Šo summu katru gadu varētu ietaupīt pašvaldību budžetā un izmantot lietderīgāk, ja vismaz 80% NĪN maksātāju – fizisko personu pieteiktos maksāšanas paziņojuma saņemšanai elektroniski, pārliecināts SIA “ZZ Dats” direktors Edžus Žeiris.

“Šajā digitālajā laikā vairums NĪN maksāšanas paziņojumu diemžēl aizvien tiek saņemti pastkastītē, kas, salīdzinājumā ar elektroniski nosūtītu maksāšanas paziņojumu, pašvaldībām nozīmē

papildu izmaksas tā sagatavošanā, drukāšanā un izsūtīšanā pa pastu. Nepilni 15 000 maksāšanas paziņojumu aploksnē tiek nosūtīti nodokļa maksātājiem uz ārzemēm, kas pašvaldībām izmaksā vēl dārgāk. Tā iedzīvotāju daļa, kurai fiziski nav iespējams šo paziņojumu saņemt elektroniskā veidā, ir salīdzinoši neliela, jo digitālā pratība aizvadītajos gados, īpaši pandēmijas laikā, ir ievērojami palielinājusies, piemēram, arī gados vecāko iedzīvotāju vidū. Aicinātu iedzīvotājus būt atsaucīgiem, reģistrējoties NĪN maksāšanas paziņojuma saņemšanai elektroniski, tā palīdzot ietaupīt gan savas pašvaldības budžetu, gan dzīvojot videi draudzīgāk! Pēc mūsu aprēķiniem pašvaldības gadā varētu ieguldīt attīstībā miljonu eiro – nedrukājot simtiem tūkstošu NĪN maksāšanas paziņojumu un tos nesūtot pa pastu. Gadā ietaupot miljonu eiro, desmit gados jau būtu ietaupīti 10 miljoni eiro!” vērtē SIA “ZZ Dats” direktors

Edžus Žeiris. “Pozitīvi, ka oficiālā elektroniskā adrese jeb e-adrese, uz kuru automātiski tiks saņemti NĪN maksāšanas paziņojumi, no 2023. gada 1. janvāra būs obligāta visām juridiskajām personām, tā praktiski pilnībā izslēdzot šai grupai adresēto NĪN maksāšanas paziņojumu nosūtīšanu aploksnē,” papildina Edžus Žeiris.

Piemēram, 2022. gada astoņos mēnešos ir sagatavoti 1 127 717 NĪN maksāšanas paziņojumi fiziskām personām un 61 249 – juridiskām personām. Vairāk kā 70% no NĪNmaksātājiem – fiziskām personām to saņem drukātā veidā – Latvijas adresē šo paziņojumu pa pastu saņem 785 306 (69.6%) fiziskās personas, bet vēl 14 549 pa pastu ārzemēs (1.3%).

Labākie rādītāji NĪN maksāšanas paziņojumu saņemšanā elektroniskā veidā novadu pašvaldību griezumā ir Ogres novada pašvaldībai (nepilni 44% fizisko personu saņem

NĪN maksāšanas paziņojumus elektroniski), valstspilsētu griezumā Rīgas valstspilsētai (29%), Pierīgas pašvaldību starpā Ādažu novada pašvaldībai (44%). Diemžēl ir pašvaldības, kurās tikai nedaudz vairāk kā 10% NĪN maksāšanas paziņojumi tiek nosūtīti fiziskām personām elektroniski.

Trīs soļi, lai pieteiktos NĪN maksāšanas paziņojuma saņemšanai elektroniski

- Nekustamā īpašuma īpašniekam portālā www.epakalpojumi.lv nepieciešams autentificēties izmantojot interneta banku vai elektroniskā paraksta rīku.
- Sadaļā “Nekustamais īpašums” - “E-pasta un SMS pieteikums” nepieciešams norādīt pašvaldību, e-pasta adresi un mobilo tālruna numuru. Norādot mobilo tālruna numuru, ir iespējams pieteikties atgādinājumiem par NĪN samaksas termiņa tuvošanos.
- Apstiprināt ievadītās e-pasta

INFORMĀCIJA ■

adreses pareizību, atverot saiti saņemtajā e-pasta adreses apstiprināšanas paziņojumā.

Ja īpašniekam nav elektronisku autentifikācijas līdzekļu, iesniegumu NĪN maksāšanas paziņojuma saņemšanai elektroniski var aizpildīt pašvaldību klientu apkalpošanas centros.

Jāņem vērā, ja pieder vairāki īpašumi dažādās pašvaldībās, katrai pašvaldībai iesniegums jāsniedz atsevišķi!

Papildu informācija:

Līva Zirnīte

Mārketinga speciāliste

ZZ Dats SIA

E-pasts: liva.zirnite@zzdats.lv

www.zzdats.lv

■ JAUNATNE

AUGŠDAUGAVAS NOVADA JAUNIEŠI PIEDALĪJĀS ERASMUS+ PROJEKTĀ POLIJĀ

No 13. līdz 19. augustam Polijā norisinājās ERASMUS + projekts "Digital Eco Warriors". Projektā piedalījās delegācijas no četrām valstīm - Polijas, Ungārijas, Lietuvas un Latvijas. Mūsu valsti pārstāvēja arī astoņi jaunieši no Augšdaugavas novada.

Projekta mērķis bija veicināt jauniešos izpratni par klimata pārmaiņām un mūsu visu atbildību globālo pārmaiņu norisē. Projekta dalībnieki atzinīgi vērtēja projekta norisi, ieguva jaunu pieredzi

un zināšanas, kā arī paliekošus iespaidus.

Latvijas grupas līdere Aina dalījās ar iespaidiem no projektā piedzīvotā: "Projekta tēma bija ekoloģija, tādēļ gandrīz visas aktivitātes bija saistītas ar to. Mēs apspriedām pasaules un mūsu valstu ekoloģijas problēmas, to risinājumus, veidojām reklāmas un intervējām vietējos iedzīvotājus. Ik vakaru notika ballītes, kurās mēs labprāt piedalījāmies. Īpaši mums patika "Intercultural evenings", kuros mēs iepazīnām citu valstu kultūru, kā arī paši pastāstījām un parādījām mūsu dzimteni, tās tradīcijas un daļumu. Pirmspēdējā dienā mēs devāmies uz Tātru kalniem. Neskatoties uz nogurumu, jau stāvēt kalna

virsoņnē, baudot bezgala skaistus skatus, mēs sapratām - tas bija tā vērts. Pateicoties šim Erasmus projektam, mēs gūvām jaunas zināšanas par ekoloģiju kopumā, atradām jaunus draugus, iepazīnām viņu tik dažādo kultūru, kā arī iekarojām pirmo kalnu savā mūžā!"

Augšdaugavas novada jaunieši izsaka paldies Višķu pagasta jauniešu biedrībai, Lietuvas partnerorganizācijai WE GO un Polijas organizācijai "Stowarzyszenie Inicjatyw Europejskich ACTIVE".

Informāciju sagatavoja
Aina Zubrova, Jānis Briška

VEIKSMĪGI AIZVADĪTS PĀRGĀJIENU CIKLS "ZAĻĀ EKSPEDĪCIJA"

Eiropas Solidaritātes korpusa projekta "KOPĀ" ietvaros veiksmīgi noslēgusies projekta otrā aktivitāte – pārgājienu cikls "Zaļā ekspedīcija". Pārgājienu cikla ietvaros Kalkūnes jauniešu centra jaunieši no Kalkūnes, Medumu un Sventes pagastiem aktīvi piedalījās projekta darba grupas organizētajos trīs pārgājienu, kuri norisinājās no 20. augusta līdz 3. septembrim.

Pārgājienu cikls "Zaļā ekspedīcija" sākās 20. augustā ar pārgājienu Sventes pagastā. 29. augustā tika organizēts otrais pārgājiens Medumu pagasta teritorijā, un noslēdzošais pārgājiens norisinājās 3. septembrī

Kalkūnes pagastā.

Katra pārgājienu laikā jaunieši labāk iepazīst pagastus, noslojot ap 10 kilometrus garu maršrutu.

Pārgājienu laikā jaunieši uzzināja daudz jaunas informācijas par visiem trim pagastiem, to vēsturi, atklāja kultūrvēsturiskas un atpūtas

vietas, iepazīnās tuvāk viens ar otru un saliedējās. Katrs pārgājiens bija īpašs arī ar to, ka veicināja jauniešu vidū zaļo domāšanu un veselīgu dzīvesveidu. Pārgājienu laikā tika organizētas arī radošās nodarbības, kuras rosināja pārgājienu dalībniekus aizdomāties par videi draudzīgu paradumu ieviešanu savā ikdienā. Katra pārgājienu laikā jaunieši tika aicināti saudzēt dabu, aizdomāties par rīcību, lai saudzētu dabas resursus un rūpētos par to. Dalībnieki labprāt iesaistījās dažāda veida saliedēšanās, sporta un radošajās aktivitātēs katrā pārgājienu laikā. Pārgājienu cikla "Zaļā ekspedīcija" ietvaros jaunieši tika aicināti izpausties radoši ūdens pudeļu un auduma somu noformēšanā, kuras vēlāk viņi var izmantot savā ikdienā.

Katrs pārgājiens bija piedzīvojumiem bagāts un interesants, jaunieši tuvāk iepazīst cits citu, kopīgi izstaigāja trīs

Augšdaugavas novada pagastu ceļus un neceļus, izmantojot neformālās izglītības metodes, lietderīgi un ar jēgu pavadīja savu brīvo laiku, un vēl nedaudz tuvāk pietuvojās projekta "Kopā" galvenajam mērķim - saliedēt Medumu, Sventes un Kalkūnes pagastu jauniešus vienā jauniešu kopienā, sniedzot jauniešiem līdzvērtīgas iespējas attīstīt sevi un pilnveidot savas prasmes.

Projektu "KOPĀ" līdzfinansē Eiropas Savienība. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus un viedokli, un ne obligāti Eiropas Savienības, Eiropas Komisijas vai Nacionālās aģentūras (Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras) viedokli, kuras nav atbildīgas par tajā ietvertās informācijas jebkādu izmantošanu.

Informāciju sagatavoja:
Kalkūnes jauniešu centra jaunatnes lietu speciālists Andrejs Rucko

TIKA AIZVADĪTA KVESTA SPĒĻU SĒRIJA "AR SAKNĒM..."

Septembrī Eiropas solidaritātes korpusa projekta "KOPĀ" ietvaros Sventē, Kalkūnē un Medumos tika aizvadīta kvesta spēļu sērija "Ar saknēm...". Kvesta spēļu sērijas galvenais mērķis bija sniegt iespēju Sventes, Kalkūnes un Medumu pagasta jauniešiem un iedzīvotājiem labāk iepazīt savu pagastu, tā kultūrvēsturisko mantojumu, vēsturiskos notikumus, kā arī izmēģināt sevi detektīvu lomā.

Kvesta dalībniekiem kvesta spēļu laikā bija jāatrod visi noslēptie 15 QR kodi Sventes, Kalkūnes un Medumu ciemos un jāatšifrē katrs no tiem, lai saņemtu uzdevumu, kas bija jāizpilda. Visi kvesta spēļu dalībnieki lieliski tika galā ar QR kodu meklēšanu un uzdevumu izpildi. Pateicoties kvesta spēlēm, kvesta dalībniekiem bija iespēja ne tikai iepazīt savu pagastu un novadu, bet arī pavadīt laiku kopā

ar savu ģimeni un draugiem, strādāt komandā un kopā lietderīgi un aizraujoši pavadīt savu laiku. Par dalību kvesta spēlēs katrs jauniešs tika pie piemiņas balvām. Savukārt, lai nodrošinātu visus kvesta spēļu dalībniekus ar balvām, Kalkūnes pagasta jauniešu centra jaunieši no Kalkūnes, Medumiem un Sventes papildus organizēta arī vairākas kulinārās darbnīcas, kurās tapa garšīgas balvas visu pagastu iedzīvotājiem.

Kalkūnes pagasta jaunatne izsaka pateicību katram jauniešim un katram iedzīvotājam par dalību kvesta spēlēs 17. septembrī Sventē, 24. septembrī Kalkūnē un 25. septembrī Medumos. Kvesta spēļu sēriju "Ar saknēm..." organizēja Kalkūnes jauniešu centra jaunatne Eiropas Solidaritātes korpusa projekta "Kopā" ietvaros.

Projektu "KOPĀ" līdzfinansē Eiropas Savienība. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus

un viedokli, un ne obligāti Eiropas Savienības, Eiropas Komisijas vai Nacionālās aģentūras (Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras) viedokli, kuras nav atbildīgas par tajā ietvertās informācijas jebkādu izmantošanu.

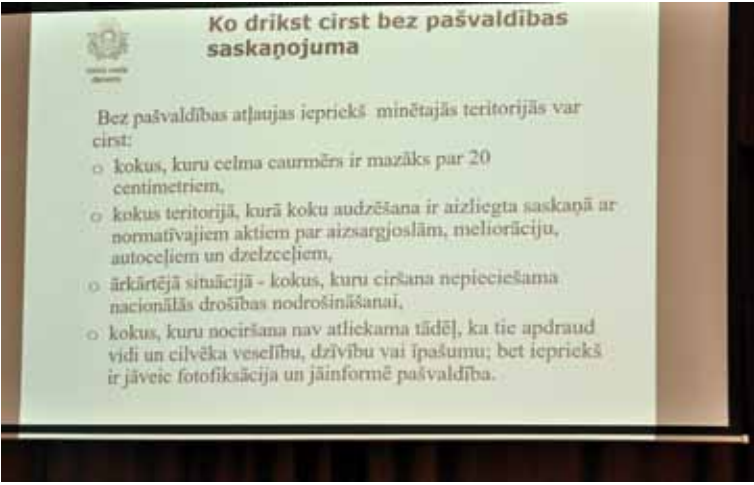
Informāciju sagatavoja:
Kalkūnes jauniešu centra jaunatnes lietu speciālists Andrejs Rucko

**KALKŪNĒ
NORISINĀJĀS
SEMINĀRS PAR
ILGTSPĒJĪGU
SAIMNIEKOŠANU
MEŽĀ**

Augšdaugavas novada Kalkūnē 23. septembrī norisinājās ceturtais no kopumā pieciem Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) rīkotajiem semināriem “Kā saimniekot videidraudzīgi, ilgtspējīgi un kā veicināt klimatneitralitātes sasniegšanu”. Seminārā dažādu pašvaldību dalībnieki uzzināja par koku ciršanu ārpus meža zemes un kā saimniekot tā, lai tiktu veicināta klimatneitralitātes mērķu sasniegšana. Atklājot pasākumu, Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins atzīmēja temata svarīgumu, it īpaši ņemot vērā malkas, šķeldas un granulū faktoru apkures nodrošināšanā.

Pasākumā piedalījās Zemkopības ministrijas Meža departamenta Meža resursu un medību nodaļas vadītāja Rita Benta un Meža nozares un stratēģijas atbalsta nodaļas vecākā eksperte Monta Siliņa. Pārstāves no Zemkopības ministrijas skaidroja Zemkopības ministrijas kompetenci klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā, prezentēja pētnieku izstrādātos mežu apsaimniekošanas scenārijus, nosauca arī pasākumus, kas veicinātu virzību uz klimata mērķu sasniegšanu.

Daugavpils Universitātes Vides zinātnes un ķīmijas katedras pārstāve Irēna Pučkina klātesošiem skaidroja klimata un siltumnīcas efekta nozīmi, globālās sasilšanas procesu un tā sekas, iepazīstināja ar nākotnes klimata prognozēm un klimata pārmaiņām Latvijā, kā arī adaptāciju tām. Pēc I. Pučkinas teiktā, vismaz kopš 20. gs. sākuma praktiski visā pasaulē ir vērojama zemes virsas temperatūras paaugstināšanās, kas reizē nes arī nokrišņu pieaugumu un dabas katastrofu biežuma palielināšanos. Cilvēka darbības rezultātā, proti, fosilā kurināmā sadedzināšanas rezultātā un intensīvās

lauksaimniecības dēļ, Zemes atmosfērā strauji pieaug oglekļa dioksīda (CO₂), metāna (CH₄) un dislāpekļa oksīda (N₂O) apjoms. Pētnieki prognozē, ka Latvijā līdz 2100. gadam vidējā gaisa temperatūra arvien palielināsies. Krasākās izmaiņas būs sagaidāmas valsts austrumu daļā ziemas periodā. Ziemā pieaugs minimālās temperatūras grādi, bet vasarā maksimālās gaisa temperatūras rādītāji. Nākotnē Latviju sagaida karstuma viļņu biežums un ilgums, kā arī tropisko nakšu un vasaras dienu skaits. Paaugstināsies augšanas sezonas ilgums par 1 līdz 2 mēnešiem. Nākotnē nāksies saskarties ar Latvijas teritorijai neraksturīgiem un ekstremāliem laika apstākļiem.

Par dendroloģiskām vērtībām ārpus meža zemes, kā arī to apsaimniekošanu skaidroja Dabas Aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektors Andrejs Svilāns. Viņaprāt, viena no lielākajām vērtībām Latvijas kultūrainavā ir alejas. Kadreiz tās apliecināja īpašnieka prestižu. Vēl viena no aleju funkcijām – akcentēt skatu perspektīvu un tās galā esošo mērķi, kā arī akcentēt ceļa līniju, tādējādi dažādojot ainavu. A. Svilāns pašvaldībām iesaka saglabāt to teritorijās esošās alejas vai arī nepieciešamības gadījumā tās atjaunot. Tāpat svarīgs aspekts ir aleju kopšana, jo nekopts koks rada bīstamību arī bezvēja laikā. Lai saglabātu alejas, ieteicams veidot vietējās nozīmes dabas pieminekļu sarakstus un arī pieņemt attiecīgos saistošos noteikumus. Speciālists

arī skaidroja ielu stādu stādīšanas nianšes, to kopšanas veidus un atbilstošākās koku sugas.

Valsts Meža dienesta Dienvidlatgales virsmežniecības inženiere Lilija Teivāne klātesošos iepazīstināja ar koku ciršanas īpatnībām lausaimniecības zemēs. Viņa uzsvēra, ka, padziļinoties enerģētiskajai krīzei un pieprasījumam, iespējams, pieaugs koku ciršanas apjomi gan mežā, gan ārpus meža, tādēļ ir svarīgi nošķirt, kad cērt kokus mežā un kad ārpus meža, jo abiem gadījumiem ir atšķirīgs normatīvais regulējums. Par mežu zemi neuzskata autoceļu, dzelzceļu, elektrisko tīklu, sakaru tīklu, gāzes vadu, naftas vadu, ūdensvadu zemes nodalījuma joslu, kā arī kapsētas. Mākslīgās vai dabiskās koku rindas, kuru platums ir mazāks par 20 m, augļu dārzi, parki vai kokaudzētavas arī netiek pieskaitītas pie mežiem. Līdzīgi ir arī ar atsevišķi no meža esošu patību, kas atbilst meža definīcijai, bet tā nav reģistrēta un ir mazāka par 0,5 ha. Speciāliste arī skaidroja, kad ir nepieciešamas pašvaldības atļaujas, cērtot kokus, kā arī minēja gadījumus, kad platības jāizvērtē pēc atbilstības kategorijai “mežs”. Bez pašvaldības saskaņojuma var cirst kokus, kuru celms ir mazāks par 20 cm, tāpat to ļauts darīt teritorijās, kur koku audzēšana ir liegta saskaņā ar normatīvajiem aktiem. Koku nociršanu nedrīkst atlikt, ja tie apdraud vidi un cilvēka veselību, dzīvību vai īpašumu, bet, pirms to veikt, jāveic fotofiksācija un jāinformē pašvaldība. Aktuālo informāciju par koku ciršanu

ir iespējams meklēt dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols”: <https://ozols.gov.lv/pub>. Par koku ciršanu meža zemēs jāziņo Valsts meža dienestam, norādot zemes vienības kadastra apzīmējumu un plānoto ciršanas apjomu. To ir iespējams izdarīt tiešsaistē Meža reģistrā: <https://gis.vmd.gov.lv>.

Daugavpils Universitātes docents, dr. biol. Pēteris Evarts – Bunders uzstājās ar prezentāciju par dendroloģisko vērtību izvērtēšanas pamatnostādņēm un dendroloģisko vērtību saglabāšanas lietderību sabiedriskajos stādījumos. Nosakot dendroloģisko vērtīgumu, DU pētnieki uzmanību pievērš stādījumu taksonomiskajam sastāvam, reģionālai unikalitātei, dižkoku esamībai objektā, savdabīgo koku esamībai dendroloģiskajos stādījumos u.c. kritērijiem. Nosakot, vai konkrētais parks ir saglabājams, vērā tiek ņemts arī tā ainaviskums, publiskās pieejamības nodrošināšana, informatīvo materiālu jeb stendu esamība.

Pēc semināra notika objektu apskate un tās laikā arī diskusija par aleju un autoceļu rekonstrukciju. Objektu apskatē kopā ar pašvaldību speciālistiem devās Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijas Dabas resursu nodaļas vadītāja Jolanta Bāra, VSIA „Latvijas Valsts ceļi” Daugavpils nodaļas pārstāvis, DAP ģenerāldirektors Andrejs Svilāns un Zemkopības ministrijas Meža departamenta Meža resursu un medību nodaļas vadītāja vietniece Lāsma Āboliņa.

Projekta noslēguma seminārs “Kā ilgtspējīgi saimniekot dabas pieminekli - aizsargājamā dendroloģiskā stādījumā pilsētas teritorijā. Meža apsaimniekošana, CO₂ emisijas un klimatneitralitāte” notiks 14. oktobrī, Emzes parkā, Gulbenē.

Apkopoja: Dainis Bitiņš

**KĀ RĪKOTIES,
JA KONSTATĒTS
LIELĀ PLĒSĒJA
UZBRUKUMS
MĀJLOPIEM?**

Par konstatētu vilka vai cita lielā plēsēja uzbrukumu mājdzīvniekiem vai mājlopiem nepieciešams ziņot pēc iespējas savlaicīgāk. Pirms Valsts meža dienesta speciālista ierašanās jāveic noteiktas darbības, kas sekmēs precīzāku uzbrucēja sugas noteikšanu.

Valsts meža dienests aicina par uzbrukumu ziņot pēc iespējas ātrāk, jo speciālistam notikuma vieta jāapskata tajā pašā vai nākamajā dienā, citādi zūd iespēja pārliecināties noteikt uzbrucēja sugu. Ziņot ieteicams, zvanot konkrētās Valsts meža dienesta virsmežniecības

inženierim medību jautājumos. Var ziņot arī citai Valsts meža dienesta amatpersonai vai vietējiem medniekiem, kuri informāciju var nodot tālāk pēc pierības.

Pirms ierašanās notikuma vietā Valsts meža dienesta speciālists sazināsies ar cietušo personu, lai iegūtu sākotnējo informāciju par uzbrukumu un vienotos par uzbrukuma vietas apskates tālāko norisi.

Gaidot dienesta speciālista ierašanos, cietušās personas tiek aicinātas ievērot noteiktas rīcības vadlīnijas:

- atstāt notikuma vietu neskartu (drīkst veikt tikai obligāti nepieciešamās darbības, piemēram, savainotā dzīvnieka ārstēšanu vai avārijas stāvokļa novēršanu);
- pārvietot ganāmpulku vai dzīvus palikušos dzīvniekus prom no

uzbrukuma vietas;

- nepieļaut mājas suņu atrašanos uzbrukuma vietā;
- iespēju robežās pārklāt bojā gājušā dzīvnieka ķermeni ar kādu nosedzošu materiālu, piemēram, plēvi vai agroplēvi, lai saglabātu pēc iespējas vairāk pierādījumu par uzbrucēju.

Ierodoties notikuma vietā, Valsts meža dienesta speciālists apskatīs uzbrukuma vietu, izdarīs slēdzienu, aizpildīs lielo plēsēju uzbrukuma pārbaudes anketu un ievāks uzbrucēja DNS paraugus. Uzbrukums, kuru izmeklējis Valsts meža dienesta speciālists, tiek oficiāli atzīts par notikušu un kalpo par pamatu lielo plēsēju pieļaujamā nomedīšanas apjoma noteikšanai. Ievāktie DNS paraugi tiek nodoti Latvijas Valsts mežzinātnes

institūtam (LVMI) “Silava” tālākai ģenētiskajai analīzei un zinātniskajai izpētei.

Valsts meža dienesta virsmežniecību (VM) medību inženieru kontaktinformācija:

- Austrumlatgales VM – Lorija Pozņakova, tel. 26583666, lorija.poznakova@austrumlatgale.vmd.gov.lv
- Dienvidlatgales VM – Līga Macijevska, tel. 25735751, ligamacijevska@dienvidlatgale.vmd.gov.lv
- Sēlijas VM – Ilga Spule, tel. 29111578, ilga.spule@selija.vmd.gov.lv
- Zemgales VM – Egija Sisene, tel. 26184733, egijasisene@zemgale.vmd.gov.lv

Valsts meža dienests ir vadošā iestāde meža ilgtspējai. Dienests

uzrauga meža apsaimniekošanu un izmantošanu, medības reglamentējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu, kā arī īsteno meža ugunsapsardzību un uzkrāj informāciju par mežu un tajā notikušo mežsaimniecisko darbību. Valsts meža dienests ir uz attīstību vērsta, mūsdienīgi domājoša iestāde, kura pārmaiņus un ikviena darbinieka profesionalitāti uztver kā gudru ceļu uz izaugsmi. Valsts meža dienests ir pārliecināts, ka pastāvēs, kas mainīsies. Valsts meža dienests ir zemkopības ministra padotībā esoša valsts pārvaldes iestāde.

Avots: Valsts meža dienests

IZSOLES

Augšdaugavas novada pašvaldība pārdod mutiskā izsolē ar augšupejošu soli pašvaldības nekustamos īpašumus:

2022. gada 25. oktobrī plkst. 09:00 nekustamo īpašumu ar kadastra numuru 4460 004 1917, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4460 004 1917 0.0585 ha platībā, un atrodas “272”, Daugava, Kalkūnes pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – 1400 eiro.

- 2022. gada 25. oktobrī plkst. 09:30 nekustamo īpašumu “Daugava, 273” ar kadastra numuru 4460 004 1918, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4460 004 1918 0.0654 ha platībā, un atrodas “273”, Daugava, Kalkūnes pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – 1600 eiro.

- 2022. gada 25. oktobrī plkst. 10:00 zemes vienību (starpģabalu) ar kadastra apzīmējumu 4468 008 0440 0.0108 ha platībā, kura ietilpst nekustamā īpašumā ar kadastra numuru 4468 008 0440, un atrodas Liksnas pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – 500 eiro.

MOBILĀ MAMOGRĀFA IZBRAUKUMI OKTOBRĪ

SIA “Daugavpils reģionālā slimnīca” valsts apmaksātas programmas ietvaros veic mobilā mamogrāfa izmeklējumus. Mamogrāfija ir krūts audu rentgenoloģiska izmeklēšana ar zemas intensitātes rentgenstarojumu. Šī uzskatāma par vienu no efektīvākajām metodēm, lai savlaicīgi atklātu krūts vēzi.

Mobilais digitālais mamogrāfs ir īpaši aprīkots autobuss, kura pieejamība izbraukumos pa Latviju atvieglo iedzīvotājiem iespēju saņemt augstvērtīgu mamogrāfijas izmeklējumu dzīvesvietas tuvumā.

Valsts krūšu dziedzeru audzēja skrīninga ietvaros sievietēm ar speciālām Nacionālā veselības dienesta uzaicinājuma vēstulēm izmeklējumu veic BEZ MAKSAS,

- 2022. gada 25. oktobrī plkst. 10:30 nekustamo īpašumu ar kadastra numuru 4460 004 2170, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4460 004 2170 0.0504 ha platībā, un atrodas “346A”, Daugava, Kalkūnes pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – 1410 eiro.

- 2022. gada 25. oktobrī plkst. 11:00 nekustamo īpašumu ar kadastra numuru 4460 004 1974, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4460 004 1974 677 m² platībā, un atrodas “346”, Daugava, Kalkūnes pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – 2010 eiro.

- 2022. gada 25. oktobrī plkst. 11:30 nekustamo īpašumu ar kadastra numuru 4460 004 1956, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4460 004 1956 0.0808 ha platībā, un atrodas “326”, Daugava, Kalkūnes pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 2200 eiro.

Izsoles notiks Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijas, konferenču zālē, Rīgas ielā 2, Daugavpils.

savukārt personām, kas atbilstoši normatīvajiem dokumentiem nav atbrīvotas no pacientu iemaksām, par diagnostisko izmeklējumu veikšanu ar ārsta nosūtījumu, jāmaksā pacienta iemaksa – EUR 3.00.

Uzziņas un pierakstīšanās pa tālruni 26458044 (Janīna Ņikitina), e-pasts – j.nikitina@siadrs.lv.

PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS

Izbraukumi oktobrī

Vieta	Datums	Pieņemšanas laiks	Adrese
Silene	08. oktobrī	09:00-11:00	Silenes pagasta pārvalde
Demene	08. oktobrī	12:00-13:30	Demenes pagasta pārvalde
Medumi	08. oktobrī	14:30-15:30	Medumu pagasta pārvalde
Subate	15. oktobrī	13:00-14:00	Tirgus laukums 23
Ilūkste	15. oktobrī	15:00-16:00	Veselības centrs Ilūkste

Samaksa par objektiem veicama saskaņā ar izsoles noteikumiem.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties un saņemt Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijā, Rīgas ielā 2, Daugavpili, 12. kabinetā vai elektroniski pašvaldības tīmekļvietnē:https://www.augsdaugavasnovads.lv/pasvaldiba/sabiedriba/ipasumi-majokli/izsoles/nekustama-ipasuma-pardosanas-izsoles/.

Reģistrēties izsolei var Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijas 12.kabinetā (darbadienās no plkst.8.00 līdz 15.30), iepriekš pierakstoties pa mob.29412676, no paziņojuma publicēšanas līdz 2022.gada 21.oktobrim, plkst.15.00, iesniedzot iesniegumu un izsoles noteikumos norādītos dokumentus, iepriekš samaksājot nodrošinājumu 10% no izsoles sākumcenas un reģistrācijas maksu EUR 20.00.

Reģistrācijas maksa un nodrošinājums jāiemaksā Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijas (reģ. Nr. 90009117568) norēķinu kontā LV37TREL9807280440200, Valsts kases kods: TREL LV22.

Nekustamos īpašumus var apskatīt darbadienās, iepriekš saskaņojot apskates laiku pa mob.29412676.

LAIKĀ TIKS IEVĒROTI VISI HIGIĒNISKIE UN PRET EPIDĒMIŠKIE AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI, KĀ ARĪ PACIENTIEM TIKS IZSNIEGTI INDIVIDUĀLAS AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻI. ATRODOTIES GAIDĪŠANAS RINDĀ UZ IZMEKLĒJUMIEM, LŪDZAM IEVĒROT DISTANCI!

TIEM, KURI SĀKUŠI BŪVĒT, JĀPĀRBAUDA BŪVDARBU VEIKŠANAS TERMIŅŠ

Iedzīvotājiem, kuri pirms astoņiem vai vairāk gadiem sākuši būvēt māju vai citu ēku, bet nav paspējuši to nodot ekspluatācijā, pienācis pēdējais brīdis to paveikt.

Ja būvdarbi nav pabeigti vai ēka nav nodota ekspluatācijā, ievērojot likuma “Par nekustamā īpašuma nodokli” 3. panta 1.⁶ daļu, pašvaldībai ir tiesības palielināt nekustamā īpašuma nodokli 3% apmērā par laika periodu no maksimālā būvdarbu veikšanas ilguma termiņa beigām līdz akta par būves pieņemšanu ekspluatācijā izdošanas (parakstīšanas) dienai, ja to ir noteikusi pašvaldība savos saistošajos noteikumos, kurus tā publicē ne vēlāk kā līdz pirmstaksācijas gada 1. novembrim.

Astoņu gadu maksimālais būvdarbu veikšanas termiņš līdz būvju nodošanai ekspluatācijā noteikts 2014. gadā “Būvniecības likumā” un ar to saistītajos Ministru kabineta noteikumos (atbilstoši MK 2014. gada 19. augusta noteikumiem Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 80. punktam), lai veicinātu īpašumu sakārtošanu un novērstu situācijas, ka īpašnieki jau izmanto ekspluatācijā nenodotās ēkas.

Likums skar dzīvojamās mājas, saimniecības un cita veida ēkas, kurām būvatļaujas izsniegtas pirms 2014. gada 1. oktobra un kurām nebija norādīts maksimālais būvdarbu veikšanas termiņš.

Ja būvatļauja saņemta pēc 2014. gada 1. oktobra, tajā jau tika norādīts konkrēts objekta maksimālais būvdarbu

termiņš.

Tas nozīmē, ka visām būvdarbu stadijā esošajām ēkām, tostarp ēku pārbūvēm, noteikts vienots maksimālais termiņš, kad objekts ir jānodod ekspluatācijā, – ne vēlāk kā astoņu gadu laikā, skaitot no atzīmes saņemšanas būvatļaujā par būvdarbu uzsākšanu.

Savukārt būvēm, kurām veikts paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums, noteikts īsāks termiņš – pieci gadi.

Šo ēku īpašniekiem vai būvdarbu pasūtītājiem būvvaldē nepieciešams iesniegt dokumentāciju būvju nodošanai ekspluatācijā vai būvatļaujas termiņa pagarināšanai.

Gadījumā, ja maksimālajā būvdarbu veikšanas termiņā būvdarbi nav pabeigti, tad būvniecības ierosinātājs var lūgt būvvaldi pagarināt šo termiņu pēc MK noteikumu Nr. 529 “Ēku būvnoteikumi” 97. punktā minēto nosacījumu izpildes, proti, būvatļauju pagarina uz būvniecības ierosinātāja pieprasīto laiku, ja būvvaldē ir uzrādīta aktuāla ēkas kadastrālās uzmērīšanas lieta un iesniegts ēkas novietnes un tai izbūvēto ārējo inženiertīklu izpildmērījuma plāns, un būvdarbu veicēja civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polises kopija.

”Būvniecības likumā” noteiktā kārtība jāņem vērā arī nekustamā īpašuma pircējiem, iegādājoties būvi, kas nav nodota ekspluatācijā, kā arī šādu būvju mantiniekiem.

Mainoties būves īpašniekam, būvdarbu procesam atvēlētais laiks paliek nemainīgs – tie ir astoņi gadi.

Informāciju sagatavoja
Dainis Bitiņš

Mūžībā aizgājuši no 26.08.2022.

Bebrenes pagasts

Rita Žagata (19.03.1954. - 15.09.2022.)

Dvietes pagasts

Benita Vītola (17.05.1965. - 07.09.2022.)

Eglaines pagasts

Marija Antoņeviča (07.03.1933. - 17.09.2022.)
Olga Ivanova (24.10.1951. - 04.09.2022.)

Ilūkste

Manefa Kitova (21.11.1940. - 16.09.2022.)
Jānis Meškovskis (01.09.1992. - 31.08.2022.)
Leonīds Rudevičs (18.03.1965. - 24.09.2022.)
Valentīna Vindele (21.01.1946. - 20.09.2022.)

Kalkūnes pagasts

Vladimirs Gurinovs (02.04.1956. - 31.08.2022.)
Mārcis Līdaks (14.12.1997. - 01.09.2022.)
Ņina Maļikova (23.08.1938. - 02.09.2022.)
Vidmants Rjabčikovs (01.08.1995. - 05.09.2022.)
Alfons Voroneckis (10.03.1930. - 03.09.2022.)

Kalupes pagasts

Igors Karasjovs (24.07.1965. - 09.09.2022.)

Laucesas pagasts

Valentīna Čible (04.04.1957. - 07.09.2022.)
Ivans Ivanovs (23.01.1952. - 29.08.2022.)

Medumu pagasts

Tadeušs Belinskis (17.10.1951. - 23.09.2022.)

Naujenes pagasts

Valentīna Jakubovska (12.02.1935. - 26.08.2022.)
Genadijs Lavrinovičs (10.07.1967. - 17.09.2022.)

Nīcgales pagasts

Anele Kalvāne (31.10.1943. - 02.09.2022.)

Skrudalienas pagasts

Aleksandrs Krasovskis (13.12.1958. - 13.09.2022.)

Tabores pagasts

Marta Klimčenko (01.09.1937. - 14.09.2022.)
Vladimirs Strankals (04.09.1962. - 29.08.2022.)
Henrihs Strankals (09.03.1964. - 05.09.2022.)

Vaboles pagasts

Skaidrīte Vingre (16.08.1947. - 22.09.2022.)

Višķu pagasts

Antonija Stirāne (01.01.1931. - 15.09.2022.)
Staņislavs Strods (05.03.1943. - 07.09.2022.)

Izsakām līdzjūtību
mūžībā aizgājušo tuviniekiem!

APZINĀTAS SENĀS TALKU TRADĪCIJAS AUGŠDAUGAVAS NOVADĀ

Senākos laikos bija pieņemts lielākus un apjomīgākus darbus darīt kopā ar kaimiņiem vai radiem, tādējādi ar smagajiem lauku darbiem ātrāk tiekot galā. Tā senatnē aizsākās talkas, kurās kopīgiem spēkiem veda mēslus, vāca sienu, kūla labību, stādīja un noraka kartupeļus. Bet pēc strādāšanas talciniekus vienmēr labi paēdināja un bieži notika lustēšanās ar dziesmām un dančiem.

Īstenojot projektu "Talku tradīciju apzināšana un izpēte Daugavpils novadā" ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu, Skrindu dzimtas muzejam izdevies gūt daudz interesantu stāstu par talkošanu Latgalē. Vēsturnieks Arnis Slabožaņins kopā ar kinooperatoru Sergeju Čakānu uzrunāja vietējos ļaudis, kuru stāstījums apkopots dokumentālā filmā.

Skrindu dzimtas muzeja direktore Anna Lazdāne stāsta, ka ik gadu rudenī vai pavasarī cilvēki mēdz doties cits citam talkā. Talkošana esot sena tradīcija, ko viņa pati atceras kopš bērnības. "Atceros, kā mēs gājām kaimiņos viens otram palīdzēt, talkojām, bet noslēgumā bija tādi skaisti svētki. Tā radās ideja apzināt šīs talkas, uzrakstīt projektu Latvijas Kultūrkapitāla fondam, mūs atbalstīja un nu darbiņš ir īstenots," stāsta Anna.

Abiem projekta īstenotājiem Arnim un Sergejam tā nav pirmā pieredze dokumentālu filmu veidošanā. Ekspedīcijas talku izpētē uzsāktas jau pavasarī, cenšoties aptvert pēc iespējas plašāku Augšdaugavas novada teritoriju, satikti cilvēki Dvietē, Vabolē, Špoģos, Višķos un citviet. Daudz vērtīgu videomateriālu uziets Latvijas kinofonda arhīvos, bet visvērtīgākās esot pašu cilvēku atmiņas un fotogrāfijas.

Vēsturnieks Arnis Slabožaņins secina, ka Dienvidlatgalē vispopulārākās esot mēslu talkas, otrā vietā esot kulšanas talkas. Mazāk vietējie stāstījuši par siena un kartupeļu talkām. Uzzinājuši daudz jauna un interesanta, piemēram, kas ir škladanka, un ka talkām sekojušas dažādas jautras izdarības. "Kad krauj siena kaudzi, meitenes sienu mīda, bet džeki liek kaudzē, tad meitenes šļūc lejā. Un tur bija sava shēma – meitenes šļūca pie tā puīša, kas viņai patika. Tas bija zināma veida naktsklubs," smejas Arnis. Viņu uzjautrinājis kādas Dvietes teicējas stāsts par

to, kā viņa reiz šļūkusi no siena kaudzes, bet lejā sagaidījis viņai netikams puisis, kuram metusi ar dakšām.

"Kāda sieviete, kas tepat Lielajās Kļockās dzīvo, stāstīja, kā viņas tēvs vai vectēvs pirms labības sēšanas meties ceļos tajā rudzu vai auzu laukā un lūdza Dievu, tad tikai sēja, lai labi ieaug. Un mēs tieši šādu videomateriālu atradām, kurā tiešām piefiksēts, kā kāds vīrietis to dara, nometies ceļos. Un tas ļoti labi ilustrē viņas stāstu," iespaidos dalās

vēsturnieks.

Arī pati Anna Lazdāne vēl labi atceras dažādas talkas. Kad notika cūku bēres, mamma mazos bērnus neesot laidusi laukā no istabas, lai neredz kaušanas skatus, taču Anna tāpat dzirdējusi cūkas kviekšanu un izmanījusies palūkoties arī, kas tur īsti notiek. "Tad nāca visi kaimiņi, daudz bija, kādi pieci vai seši puīši to cūku dūra un svilināja. Un tie bija milzīgi svētki. Tūlīt pat vārīja tās abādas," stāsta Anna Lazdāne. Taču visvairāk

PROJEKTA REALIZĀCIJA ■

atmiņā palikušas tieši mēslu talkas. "Tad bija dziļās kūtis, turēja, cik nu varēja – gotiņu un dažas cūkas. Pa ziemu tās kūtis jau bija sastāvējušas ar mēsliem un pavasarī vai rudenī notika kūts tīrīšana. Nāca apkārtnes spēcīgākie puīši. Un tad tētis brūvēja alu. Strādājām visi. Puīši no kūts mēza laukā, sievas ārdīja no vezumiem uz lauka. Bija sadalīts – sievu un vīru darbi."

Sarunās ar cilvēkiem Arnis Slabožaņins atklājis daudz interesantu faktu, arī dažādus izteicienus, parunas un pat anekdotes par talkām. Pētījis arī vēsturiskus avotus un vecās avīzes, meklējot talku pirmsākumus.

Jaunākā paaudze par talkām zina vien no vecvecāku stāstītā. Sergejs Čakāns atzīst, ka paša vecmamma, kas bija dzimusi tālajā 1907. gadā, viņam bērnībā esot stāstījusi par talku tradīcijām, taču, mazs puika būdams, neko viņai vairāk neesot izjautājis. "Šis projekts atkal atgādina manu bērnību, manas sarunas ar vecmammu, kuras es nekur nepierakstīju. Man šķita, ka es kompensēju tolaik neiegūto informāciju, piedaloties šajā projektā. Deviņdesmitajos gados viss bija daudz vienkāršāk, bija saimniecības. Arī maniem vecākiem bija saimniecība. Bija cilvēki, kas nāca palīgā, mēs gājām palīgā, tā bija," saka Sergejs.

Savukārt Arnis no bērnības atceras, ka pēc siena talkām gulējuši uz siena. Viens no teicējiem pastāstījis, kā pēc talkas slepus no vecākiem posušies ar citiem jauniešiem

uz vietējo večerinku. Sataisījuši siena lelles un ievīstījuši segās, lai izskatās, ka talcinieki gul, bet paši ar mopēdu "Gauja" laidušies uz dejām.

Apkopojot cilvēku atmiņu stāstus un kinofonda arhīvos atrastos materiālus, tapusi dokumentāla filma "Talkas un talku tradīcijas Dienvidlatgalē", ko ikvienam ir iespēja noskatīties un lejupielādēt, apmeklējot Skrindu dzimtas muzeju, taču drīzumā būs iespēja filmu noskatīties arī interneta vidē.

Projekta ietvaros tapusi arī izstāde "Talku tradīcijas Augšdaugavas novadā", kurā apkopotas fotogrāfijas kopš pagājušā gadsimta sākuma līdz mūsdienām. Izstādi var aplūkot Kulinārā mantojuma telpās.

Projekta noslēguma pasākumā uz filmas pirmizrādi tika aicināts ikviens interesents un arī paši stāstnieki, kuri saņēma no muzeja nelielas piemiņas veltes. Un kā jau pienākas ikvienas talkas noslēgumā, visi tika aicināti uz svētku mielastu Kulinārā mantojuma telpās, kur Latgales saimniece Ilze Stabulniece viesus cienāja ar svaigi ceptām asins desām un kartupeļu desām. Savukārt vietējais tautas muzikants Jānis Gipters visus aicināja izlocīt balsis un kājas.

Projekts "Talku tradīciju apzināšana un izpēte Daugavpils novadā" īstenots ar Valsts Kultūrkapitāla atbalstu, izmaksas 1400 eiro.

Teksts, foto: Inese Minova

■ APSVEIKUMS

■ APSVEIKUMS ■

■ IEDZĪVOTĀJI JAUTĀ – PAŠVALDĪBA ATBILD

Jautā: Māris Škuts

Lūgums nodrošināt rudens - ziemas sezonā Ilūkstes autoostas uzgaidāmās telpas pieejamību pasažieriem.

Atbild: Ilūkstes pilsētas administrācijas vadītāja Ieva Strode

Ar 1. oktobri uzgaidāmā telpa Ilūkstes autoostā tiks nodrošināta. Saskaņā ar priekšsēdētāja mutisku rīkojumu, autoostas uzgaidāmo telpu nodrošināsim laika posmā no oktobra līdz aprīlim.

Jautā: Renāta Morencova

Vai Augšdaugavas novada bērniem ir pieejamas peldēšanas nodarbības projekta ietvaros?

Atbild: Ilūkstes pilsētas administrācijas Plānošanas nodaļas projektu koordinatore Zanda Lisovska

ESF projekta "Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei Augšdaugavas novada Ilūkstes apkārtnē" (Nr.9.2.4.2/16/I/058) ietvaros septembrī bērniem no 4 līdz 6 gadu vecumam notiek bezmaksas nodarbības baseinā. No oktobra vidus šādas nodarbības tiks piedāvātas bērniem no 3 līdz 4 gadu vecumam. Iepriekš būs jāpiesakās, bet par to informācija būs tuvākajā laikā pašvaldības mājaslapā, tāpēc lūgums sekot līdzi.

Informācija par baseina maksas pakalpojumiem šeit: www.ilukste.lv/sports/inss-sporta-centrs

**30.SEPTEMBRĪ
PLKST. 10.00**

**EGLAINĒ
STENDERA MUZEJĀ**

**APCEĻO
DZIMTO
ZEMI!**

**KOPIENAS
SEMINARS**

DERĪBA AR SAVU ZEMI

Par projektu "Derība ar savu zemi"

Kopienas veidošanas principi

Pašvaldība un valsts - kā tikt sadzirdētam?

Kā formulēt kopienas vajadzības, lai tās būtu visiem saprotamas?

Identitātes anketas

Mājas uzdevums - vīzija par ideālo Eglaines kopienu nākotnē

Sabiedrības integrācijas fonds Kultūras ministrija

Augšdaugavas novada pašvaldības bezmaksas izdevums
"Augšdaugavas Novada Vēstis"
Izdevējs: Augšdaugavas novada pašvaldība, Rīgas iela 2, Daugavpils, LV-5401
Tirāža - 9240 eks., izdevums iznāk vienu reizi mēnesī
Iespiests: SIA "Poligrāfijas grupa Mūkusalā", Mūkusalas ielā 15A, Rīga
Izdevums iznāk kopš 2022. gada 3. februāra

Atbildīgie par izdevumu: Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijas Informācijas un sabiedrisko attiecību nodaļa, e-pasts: vestis@augšdaugavasnovads.lv
Par raksta saturu un faktu precizitāti atbild tā autors.
Paldies visiem, kuri palīdzēja informatīvā izdevuma tapšanā!